

03.08.2021

**ANKARA
TİCARET BORSASI
Basın Bürosu**

**GÜNLÜK BASIN
ÖZETLERİ**

**3 Ağustos 2021
Salı**

RESMÎ GAZETE'DE BUGÜN

3 Ağustos 2021 Salı

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ

YÖNETMELİKLER

- Millî Eğitim Bakanlığı Hayat Boyu Öğrenme Kurumları Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Batı Balkan Menşe Kümülayon Sistemi Kapsamı Ticarete Eşyanın Tercihli Menşenin Tespiti Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Pan Avrupa Akdeniz Tercihli Menşe Kurallarına Dair Bölgesel Konvansiyon Kapsamı Ticarete Eşyanın Tercihli Menşenin Tespiti Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Altınbaş Üniversitesi Ön Lisans ve Lisans Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliği
- Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi Ön Lisans ve Lisans Eğitim-Öğretim Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

TEBLİĞ

- Araştırma ve Geliştirme Destek Programına İlişkin Tebliğ (No: 2021/24)

KURUL KARARI

- Enerji Piyasası Düzenleme Kurulunun 29/07/2021 Tarihli ve 10338 Sayılı Kararı

YARGI BÖLÜMÜ

ANAYASA MAHKEMESİ KARARLARI

- Anayasa Mahkemesinin 10/6/2021 Tarihli ve 2014/5224 Başvuru Numaralı Kararı
  - Anayasa Mahkemesinin 10/6/2021 Tarihli ve 2014/6548 Başvuru Numaralı Kararı
- DÜZELTME: Özelleştirme İdaresi Başkanlığının 29/07/2021 Tarihli ve 2021/ÖİB-K-95 Sayılı Kararı ile İlgili

Orman yangınları Antalya'da tarımı vurdu

Antalya Ticaret Borsası Başkanı Ali Çandır, Antalya'da çıkan orman yangınlarında ilk tespitlere göre, yaklaşık 720 dekarlık sera alanını, 350'ye yakın büyükbaş hayvanı, 3 bine yakın küçükbaş hayvanı ve 16 bin dekarlık tarım alanında bulunan 360 adet arı kovanını yangın sebebiyle kaybettiğini açıkladı.

Bloomberg HT yayınına bağlanan Antalya Ticaret **Borsası** Başkanı Ali Çandır, Antalya bölgesindeki yangınların tarım alanlarına ve hayvancılık faaliyetlerine olan etkisi hakkında tespitlerde bulundu.

Çandır, Antalya'da birçok ilçede ortaya çıkan orman yangınlarına ilişkin olarak, tarım alanlarındaki hasarların henüz tespit edilmesinin mümkün olmadığını fakat ilk tespitlere göre, yaklaşık 720 dekarlık sera alanını, 350'ye yakın büyükbaş hayvanı, 3 bine yakın küçükbaş hayvanı ve 16 bin dekarlık tarım alanında bulunan 360 adet arı kovanını yangın sebebiyle kaybettiğini açıkladı.

Çandır değerlendirmesinde, "Önümüzdeki günlerde bu hasarın çok üzerinde olacağını öngörebiliyoruz. Umarız ki öyle olmaz. Şu anda Antalya'nın tüm sivil toplum örgütleri ve yerel yöneticileri yangın bölgesinde insanlara yardım etmek için seferber olmuş durumda." ifadelerini kullandı.

03.08.2021

Tarımsal faaliyetlerin “bugünden yarına oluşabilen” bir faaliyet olmadığını söyleyen Çandır, “Bir meyve ağacının oluşabilmesi için 4-5 yıl beklemeniz gerekli, seradaki ürünün çıkması için 7-8 ay, bir hayvanın büyümesi için ise belirli bir döneme ihtiyacınız var.” dedi.

Çandır, ortaya çıkan yangının ekonomik olarak karşılığını tespit edebilmenin olası olmadığını fakat öncelikle oradaki yangının söndürülmesinden sonra insanların yaşama tutunacak destekleri alacağını umut ettiklerini dile getirdi.

Tarımsal Ar-Ge projelerine destek sağlanacak

Tarımsal bilgi ve teknolojilerin çiftçiler ile tarımsal sanayicilere aktarılması amacıyla uygun görülen araştırma geliştirme projeleri desteklenecek.

Resmi Gazete'nin bugünkü sayısında yenilenerek yayımlanan araştırma geliştirme (Ar-Ge) destek programına ilişkin tebliğe göre, desteklenecek Ar-Ge projelerinin değerlendirileceği 19 kişilik bir kurul oluşturuldu.

Kurul tarafından desteklenmesine karar verilen projelerin, alet, makine, teçhizat, yazılım ve donanım alımları, tarımsal alet ve ekipmanların kiralama ücretleri, sarf malzeme alımları, araştırmanın gerektirdiği miktar ve ölçüde yem, tohum, ilaç, gübre ve benzeri girdi alımları, projede ihtiyaç duyulan hizmet alımı giderleri, cihaz, ekipman, sera ve benzeri materyalin bakım onarım ücretleri ile tescil, patent ve sertifikasyon ücretleri destekleme kapsamında bulunuyor.

Desteklenmesine karar verilen projelerde, gerekli görüldüğü durumlarda, sözleşme yapılmadan önce ilgili daire başkanlığı tarafından, teknik, mali, idari ve benzeri konularda revizyon yapılması talep edilebilecek.

Tebliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce sözleşmesi imzalanan projeler hakkında, ilgili projeler sonuçlanıncaya kadar sözleşmelerinin imzalandığı tarihte yürürlükte olan tebliğ hükümleri uygulanacak.

Üretici-market fiyat farkı temmuzda 4 kata yaklaştı

Türkiye Ziraat Odaları Birliği (TZOB) Genel Başkanı Şemsi Bayraktar, temmuz ayında üretici ile market arasındaki fiyat farkının 4 kata yaklaştığını belirtti.

Temmuz ayı üretici ve market fiyatlarındaki değişimini değerlendiren Türkiye Ziraat Odaları Birliği (TZOB) Genel Başkanı Şemsi Bayraktar, üretici ile market arasındaki fiyat farkının 4 kata yaklaştığını belirtti.

Bayraktar, şunları kaydetti: "Patlıcan 3,6 kat, salatalık 3,2 kat, kabak 3,1 kat, nohut ve maydanoz 3 kat fazlaya tüketiciye satılmaktadır. Üreticide 1 lira 22 kuruş olan patlıcan markette 4 lira 38 kuruşa, 1 lira 40 kuruş olan salatalık 4 lira 43 kuruşa, 1 lira 41 kuruş olan kabak 4 lira 31 kuruşa, 4 lira 35 kuruş olan nohut 13 lira 7 kuruşa ve 60 kuruş olan maydanoz 1 lira 80 kuruşa satılmaktadır. Üretici ve market arasındaki fiyat farkının en fazla yüzde 259,02 ile patlıcanda görülmektedir. Patlıcanı, yüzde 216,43 ile salatalık, yüzde 205,67 ile kabak, yüzde 200,46 ile nohut ve yüzde 200 maydanoz ile takip etmektedir. Temmuz ayında markette 26, üreticide 17 üründe fiyat artışı; markette 9, üreticide 9 üründe fiyat düşüşü gerçekleşti. Markette ve üreticide 7 üründe fiyat değişmedi. Fiyatı en fazla artan ürün markette karpuz, üreticide kuru soğan; fiyatı en fazla düşen ürün markette çilek ve üreticide patates oldu."

Markette en fazla fiyat artışı karpuzda

Temmuz ayında markette en fazla fiyat artışının yüzde 57,33 ile karpuzda görüldüğünü bildiren Bayraktar, en fazla fiyat düşüşünün yüzde 16,61 ile çilekte yaşandığını söyledi.

Bayraktar, üreticide fiyatı en fazla düşen ürünün yüzde 32,9 ile patates, en fazla fiyat artışının yüzde 290,24 ile kuru soğan olduğunu belirtti. Patates, maydanoz, şeftalide fiyat düşüşünün hasadın yoğunlaşmasından kaynaklandığına işaret eden Bayraktar, kuru soğandaki artışın ise kuraklıktan dolayı yeterli ürün olmaması ve talepteki artış nedeniyle gerçekleştiğine değindi.

Kuraklık ve gıda güvenliği uyarısı

Kuraklığın bu yıl gündemin birinci maddesi olduğunu belirten Bayraktar, bu afetin öneminin artarak süreceğini ifade etti.

Kuraklık riskine karşı bilimsel, ciddi ve kalıcı önlemler alınmaz ve yeterli üretim sağlanamazsa kısa zamanda gıda güvencesinden bahsedilemeyeceği uyarısında bulunan Bayraktar, şu değerlendirmelerde bulundu: "Üretici ülkelerden ucuz buğday, et, süt ve diğer ürünleri temin etme imkanımız bir süre sonra ya kalmayacak ya da yüksek maliyetlere almak zorunda kalacağız. Bu ülkelerden alım yaptığımızda sadece ürün ithalatı yapmış olmayacağız, gıda enflasyonu da ithal etmiş olacağız. Gerçekleşme ihtimali çok fazla olan bu durum ülkemizdeki birçok insanımızın gıdaya ulaşamaması demektir. Kaldı ki, paramız olsa da bazı ürünlerin ithalatı maalesef mümkün olmayacaktır. Gündemin ilk sırasına oturan kuraklık bize asla unutmamamız gereken bir gerçeği öğretti; 'Elden gelen öğün olmaz, o da vaktinde bulunmaz'. Devam eden salgın riski sürecine bir de kuraklık riskini eklediğimizde; gelecek yıllarda gıda riskinin çok daha büyük boyutlarda olacağını söyleyebiliriz. Gerekli tedbirleri zamanında almayan ülkeleri önümüzde yıllarda zor günler bekliyor. Ülkemizde daha önceki yıllarda duyduğumuz 'kıtlık ve 'erzak karnesi' gibi kelimeleri kesinlikle unutmamalıyız ve kuraklık yüzünden bunlarla karşılaşmamak için en köklü tedbirleri almakta da asla gecikmemeliyiz."

Bayraktar, geçen hasat döneminde üreticileri en çok zorlayan konuların başında girdi fiyatları geldiğini vurguladı.

Arpa ve buğdayda şaibeli satış!

Piyasayı regüle etmek için çiftçiden arpa, buğday alan TÜRKŞEKER Tarım'ın, çiftçiden aldığı arpa ve buğdayı hiçbir duyuru ve ilan yapmadan belli firmalara toplu halde sattığı ortaya çıktı.

Sadettin İnan

Yaşanan kuraklıktan dolayı bu yıl arpa ve buğday çok değerli hale gelirken, çiftçi adına piyasaya giren ve piyasayı regüle etmek için çiftçiden arpa, buğday alan TÜRKŞEKER Tarım'ın, çiftçiden aldığı arpa ve buğdayı hiçbir duyuru ve ilan yapmadan belli firmalara toplu halde sattığı ortaya çıktı. Bu durum sektörde “şaibeli satış” olarak değerlendirilirken, TÜRKŞEKER Tarım Yönetim Kurulu Başkanı Mücahit Alkan, toplu satış iddialarını yalanladı ancak TÜRİB rakamları toplu satış skandalını ortaya çıkardı.

TÜRKŞEKER Tarım

ŞİRKET ÇİFTÇİ İÇİN KURULMUŞTU

Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın talimatı ile Hazine ve Maliye Bakanı Berat Albayrak döneminde yüzde 51 hissesi Vakıf Katılım Bankası'na ait olmak üzere TÜRKŞEKER bünyesinde kurulan TÜRKŞEKER Tarım, şaibeli arpa, buğday satış skandalı ile çalkalanıyor. Geçtiğimiz yıl hububatta TMO'nun üstünde belirlenen alım fiyatı ile çiftçinin takdirini kazanan TÜRKŞEKER Tarım, üreticinin elinde kalan ürünleri toplu halde alarak çiftçinin zarar etmesini engellemiştir. Şirketin bu sene ise, çiftçiden alınan ürünleri yem, un ve makarna firmalarına dengeli bir şekilde satmak yerine hiçbir duyuru yapmadan belli firmalara toplu halde sattığı ortaya çıktı. Toplu satış, "şaibeli satışı" gündeme getirirken, buradan kimlerin nasıl bir menfaat elde ettiği ise bilinmezliğini koruyor.

TOPLU SATIŞ 19 ŞUBAT'TA YAPILDI HİÇBİR DUYURU YAPILMADI

TÜRKŞEKER Tarım'ın 19 Şubat'ta yaptığı toplu satış öncesinde hiçbir duyuruya çıkmadı ve firmalardan talep toplamadı.

TÜRKŞEKER Tarım, Türkiye Ürün İhtisas Borsası (TÜRİB) üzerinden ve doğrudan satış olarak bu yıl yaklaşık 100 bin ton buğday satışı gerçekleştirirken, bu satılan buğdayın yarıya yakını yani 40 bin tonunun Gaziantep'te bir makarna firmasına satılması dikkat çekti. Söz konusu bu satış TÜRİB üzerinden anlaşmalı satış kapsamında 19 Şubat'ta gerçekleşirken, satış fiyatı ise 1960 TL/Ton olarak gerçekleşti. Toplu satışın yapıldığı 19 Şubat'ta ekmeklik buğdayın borsa fiyatı ise 2050 TL/Ton civarında bulunuyordu.

GENEL MÜDÜR İDDİALARI YALANLADI ANCAK RAKAMLARI AÇIKLAYAMADI

TÜRKŞEKER Tarım Yönetim Kurulu Başkanı Mücahit Alkan, yaklaşık 40 bin ton buğdayın toplu halde tek bir firmaya satışına yönelik iddiaları yalanlarken, satışı yapılan firmaları ise açıklayamadı.

TÜRİB rakamları ise acı gerçeği ortaya çıkardı. 19 Şubat'ta anlaşmalı satış kapsamında Gaziantep'te bir makarna firmasına 38 bin ton ekmeklik buğdayın 1960 TL/Ton'dan devrinin yapıldığı görülüyor. Alkan'ın satış rakamlarını açıklayamaması ve toplu satış rakamlarını yalanlamasına rağmen TÜRİB'de TÜRKŞEKER Tarım'ın 19 Şubat'ta yaptığı toplu satış, kurumda yaşanan skandalı gözler önüne seriyor.

Türkiye, yaşanan kuraklıktan dolayı hububat ürünlerinde çok sıkıntılı bir dönem geçirirken, TÜRKŞEKER Tarım'da arpa ve buğdayda şaibeli satış skandalı patlak verdi. Çiftçinin lehine hizmet etmesi için TÜRKŞEKER bünyesinde kurulan TÜRKŞEKER Tarım'ın, geçtiğimiz yıl çiftçiden aldığı buğday ve arpayı bu yıl ihale yapmadan ve hiçbir duyuruya çıkmadan TÜRİB üzerinden anlaşmalı satış kapsamında belli firmalara toplu halde satması şaibeli satışı gündeme getirdi. Şaibeli satışta kimlerin nasıl bir menfaat elde ettiği bilinmezken, TÜRKŞEKER Tarım'dan toplu halde ürün alan belli firmalar ise büyük bir rant elde etti. Arpa ve buğday kuraklıktan dolayı değerli bir hale gelirken, un ve makarna firmaları TÜRKŞEKER Tarım'ın toplu satış yaptığı firmaların açıklanmasını isterken, TÜRKŞEKER Tarım Yönetim Kurulu Başkanı Mücahit Alkan ise toplu satışın ortaya çıkmaması için firmalara yapılan arpa ve buğday satış rakamlarını açıklayamadı.

ŞİRKET, ÇİFTÇİ İÇİN KURULMUŞTU

Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın talimatı ile Hazine ve Maliye Bakanı Berat Albayrak döneminde yüzde 51 hissesi Vakıf Katılım Bankası'na ait olmak üzere TÜRKŞEKER bünyesinde kurulan TÜRKŞEKER Tarım, şaibeli arpa buğday satış skandalı ile çalkalanıyor. Geçtiğimiz yıl hububatta TMO'nun üstünde belirlenen alım fiyatı ile çiftçinin takdirini kazanan TÜRKŞEKER Tarım, üreticinin elinde kalan ürünleri toplu halde alarak çiftçinin zarar etmesini engelleyen politikalarla hafızalara kazınmıştı. Ancak Berat Albayrak'ın Bakanlık görevinden istifa etmesiyle birlikte pasif bir duruma gelen tarım şirketi, çiftçiden alınan ürünleri de yem, un ve makarna firmalarına dengeli bir şekilde satmak yerine hiçbir duyuru yapmadan belli firmalara toplu halde sattığı ortaya çıktı. Toplu satış, şaibeli satış gündeme getirirken, buradan kimlerin nasıl bir menfaat elde ettiği ise bilinmiyor.

TOPLU SATIŞ 19 ŞUBAT'TA YAPILDI

TÜRKŞEKER Tarım, TÜRİB üzerinden ve doğrudan satış olarak bu yıl yaklaşık 100 bin ton buğday satışı gerçekleştirirken, bu satılan buğdayın yarıya yakını yani 40 bin tonunun Gaziantep'de bir makarna firmasına satılması dikkat çekti. Söz konusu bu satış TÜRİB üzerinden anlaşmalı satış kapsamında 19 Şubat'ta gerçekleşirken, satış fiyatı ise 1960 TL/Ton olarak gerçekleşti. Toplu satışın yapıldığı 19 Şubat'ta ekmeklik buğdayın borsa fiyatı ise 2050 TL/Ton civarında bulunuyordu.

TOPLU SATIŞLA İLGİLİ HİÇ BİR DUYURU YAPILMADI

TMO ve TÜRKŞEKER Tarım gibi kurumlar, çiftçiden piyasaları regülasyon amaçlı ürün alırken söz konusu bu ürünleri de belli firmalara toplu halde satamazlar. Satış yapılacak ürünlerle ilgili piyasadaki firmalardan talep toplayarak, gelen talebe göre firmalara satış yapılır. Aksi bir uygulama şaibeli satış gündeme getirirken, regülasyon görevine de aykırılık teşkil eder. Ancak TÜRKŞEKER Tarım'ın 19 Şubat'ta yaptığı toplu satış öncesinde hiçbir duyuruya çıkmadığı ve firmalardan talep toplamadığı görülüyor. Yaklaşık 40 bin ton buğdayın tek kalemde, toplu halde TÜRİB üzerinden sadece satan ile alıcı firmanın görebileceği şekilde, anlaşmalı satış kapsamında yapılması da şaibeli satış iddialarını da kuvvetlendiriyor.

GENEL MÜDÜR, İDDİALARI YALANLADI TÜRİB RAKAMLARI ELE VERDİ

TÜRKŞEKER Tarım Yönetim Kurulu Başkanı Mücahit Alkan, yaklaşık 40 bin ton buğdayın tek bir kalemde bir firmaya satışının söz konusu olmadığını belirtirken, TÜRİB rakamları ise acı gerçeği ortaya çıkardı. 19 Şubat'ta anlaşmalı satış kapsamında Gaziantep'de bir makarna firmasına 40 dakika için 38 bin ton ekmeklik buğdayın 1960 TL/Ton'dan devrinin yapıldığı görülüyor. Alkan'ın firmalara yapılan satış rakamlarını açıklayamaması ve toplu satış rakamlarını yalanlamasına rağmen TÜRİB'de TÜRKŞEKER Tarım'ın 19 Şubat'ta yaptığı toplu satış, kurumda yaşanan skandalı gözler önüne seriyor. Sektörde hububat ürünlerinde toplu satışlar şaibeli

satış olarak değerlendirilirken, toplu satışın komisyoncu vasıtasıyla yapıldığı iddiaları ise "TÜRKŞEKER Tarım'da neler oluyor?" sorusunu gündeme getirdi.

GENEL MÜDÜR, RAKAMLARI AÇIKLAYAMADI

TÜRKŞEKER Tarım Yönetim Kurulu Başkanı Mücahit Alkan, yaklaşık 40 bin ton buğdayın toplu halde tek bir firmaya satışına yönelik iddiaları yalanlarken, satışı yapılan firmaları ise açıklayamadı. Millî Gazete'nin bu yöndeki sorularını cevapsız bırakan Alkan, sadece TÜRKŞEKER Tarım'ın buğday alış ve satış rakamlarını verebileceklerini, firmalar nezdinde yapılan satış rakamlarını veremeyeceklerini kaydetti.

GAZİANTEPLİ MAKARNA FİRMASI KÖŞEYİ DÖNDÜ!

Bilindiği üzere 19 Şubat'ta ekmeklik buğday 1960 TL/Ton'dan satılırken, yaşanan kuraklıktan dolayı hububat ürünleri bu yıl altın değerinde oldu. Mayıs ayında TMO hububat alım fiyatları açıklanırken, ekmeklik buğday 2250 TL/Ton, arpa 1750 TL/Ton olarak açıklanmıştı. Ancak piyasadaki fiyatlar TMO'nun alım fiyatlarının çok üstünde seyrederken, ekmeklik buğday ve arpa fiyatları 2800 TL/Ton seviyesine kadar çıkmıştı. Şubat ayında kuraklığın boyutu henüz belli olmasa da arpa ve buğday fiyatlarının yükseleceği sektör yetkilileri tarafından dile getirilirken, TÜRKŞEKER Tarım'ın yönetiminin bu öngöründe bile bulunamayarak toplu halde ekmeklik buğdayı 1960 TL/Ton'dan tek bir firmaya satması, çiftçi adına kurulan şirketin nasıl yönetildiğini de gözler önüne serdi.

Dış ticaret açığı temmuzda 4,3 milyar dolar

Ticaret Bakanlığı'nın öncü verilerine göre temmuzda dış ticaret açığı yüzde 52,5 artışla 4,3 milyar dolar oldu. Bakan Muş, 12 aylık ihracatın 201,5 milyar dolara yükselerek yeni rekoruna imza attığını açıkladı.

Ticaret Bakanı Mehmet Muş, Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM) ile Bakanlık Konferans Salonu'nda düzenlediği basın toplantısında temmuz ayı dış ticaret rakamlarını açıkladı.

Temmuz ayı ihracatının geçtiğimiz yılın aynı dönemine göre yüzde 10 artışla 16,4 milyar dolar olarak gerçekleştiğini söyleyen Bakan Muş, "Söz konusu tutar, bugüne kadar gerçekleştirilen en yüksek temmuz ayı ihracatı" dedi.

Muş, 9 günlük Kurban Bayramı tatili dikkate alındığında iş günü bazında ihracat tutarının da oldukça yüksek olduğuna işaret ederek, şunları söyledi: "Bu sayede ocak-temmuz dönemi ihracatımız, geçtiğimiz yılın aynı dönemine göre yüzde 35 artışla 121,4 milyar dolara yükselmiştir. Yine pandemi öncesine göre kıyaslarsak 2019 yılı ocak-temmuz dönemine göre de ihracatımız yüzde 16,4 artış sağlamıştır. Son 12 aylık ihracatımız da 201,5 milyar dolara yükselerek yeni bir Cumhuriyet rekoruna imza atmıştır. İlk defa 200 milyar doları geçmiş bulunuyoruz."

İthalat, temmuzda 20,7 milyar dolar

İthalatın ise temmuz ayında yıllık bazda yüzde 17 artış ile 20,7 milyar dolar olduğunu açıklayan Bakan Muş, "Ocak-temmuz döneminde ithalatımız, 2020'nin aynı

dönemine göre yüzde 26 artışla 146,8 milyar dolar olarak gerçekleşmiş durumda" dedi.

7 aylık ticaret açığı 25,5 milyar dolar

Dış ticaret hacminin de 268,2 milyar dolara yükseldiğini belirten Muş, "Bir diğer önemli gösterge olarak ihracatın ithalatı karşılama oranı, ocak-temmuz döneminde, geçtiğimiz yıla göre 5,6 puan artışla yüzde 82,7'ye çıkmıştır. Benzer şekilde, dış ticaret açığımız ocak-temmuz döneminde geçtiğimiz yıla göre yüzde 5 azalarak 25,5 milyar dolara gerilemiştir. İhracat tutarımız kadar, ihracata yönelen firma sayımızdaki artış da ihracatın tabana yayılması açısından bizleri sevindirmektedir. Ocak-temmuz döneminde ihracat yapan firma sayısı yüzde 10 artışla 80 bine yaklaşmıştır" diye konuştu.

18 sektör ihracatını artırdı

Geçtiğimiz ay 18 sektör ihracatını artırırken, 2 milyar dolarlık ihracatla Otomotiv sektörü ilk sırada yer aldı. En dikkat çekici artışın gerçekleştiği sektör ise geçtiğimiz yıla göre ihracatını 709 milyon dolar artıran Çelik oldu. Türk bayrağını 213 ülke ve bölgede dal-galandıran ihracatçılar, 128 ülkeye ihracatını artırma başarısı gösterdi. Aralarında Yunani-stan ve Portekiz'in de bulunduğu 7 ülkede, aylık ihracat rekoruna imza atıldı. Otomotiv sektörü, İngiltere'ye ihracatını yüzde 63 yükseltti. Çelik sektörü, İtalya'ya ihracatını 3'e katladı. İstanbul'un Yunanistan'a Kimyevi Maddeler sektörü ihracatı 7 katına çıkararak 80 milyon dolara ulaştı. 52 il ihracatını artırdı; Türk lirası ile açılan beyannamelere göre; 173 ülkeye toplam 4,6 milyar TL'lik ihracat gerçekleştirildi. Yılbaşından bu yana ilk defa ihracat yapan firma sayısı da 10 bin 598 oldu.

Gülle: 5 sene içerisinde 300 milyar dolara ulaşacağız

TİM Başkanı İsmail Güllü "Son 14 yıldır 100 milyar dolar seviyelerinde olan ihracatımızda ilk defa 12 ayda 200 milyar doları geçtik. Böylece sadece 2021 yılı hedefimiz olan 184 milyar doları değil, 2022 hedefi olan 198 milyar doları da aşmayı başardık. Şimdi gözümüzü 2023 hedefine diktik. Mevcut yükseliş ivmemiz gösteriyor ki, en fazla 5 sene içerisinde 300 milyar dolarlık ihracata hep beraber ulaşacağız. Bunu başaracak altyapı ve tecrübeye fazlasıyla sahibiz. Bu anlamda bugün, Türk ihracatı için kritik bir eşiğin aşılmasıdır. Bugün Türk ihracatında, önemli bir dönüm noktasıdır. İhracatımızdaki güçlü artış, hem 2. çeyrekte ülkemizi güçlü bir büyüme rakamına ulaştıracak hem de cari açığın daha da azalmasını sağlayacak" değerlendirmesini yaptı.

İSO PMI, 54 seviyesinde: Yılın en güçlü iyileşmesi

Ekonomik büyümenin öncü göstergesi olan imalat sanayi PMI, ocak ayından bu yana en güçlü iyileşmeye işaret etti. Haziran ayında 51,3 olan İSO İmalat PMI, temmuzda 54'e yükseldi.

Türkiye imalat sanayi satın alma yöneticileri endeksi (PMI), COVID-19 kısıtlamalarının gevşetilmesinin talep ve üretimi olumlu etkilemesiyle temmuz ayında 54.0 ile son altı ayın en yüksek seviyesine çıktı.

İmalat sektöründe üretim ve yeni siparişler artarken, işe alımlar ve satın alma faaliyetlerinde de artışlar hızlandı.

IHS Markit tarafından İstanbul Sanayi Odası (İSO) için derlenen imalat PMI Haziran'da 51.3 değerini almıştı. Endekste 50'nin üzeri seviyeler büyümeye işaret ediyor.

Yeni siparişlerde hızlı artış

İmalat sanayinin yeni siparişlerini izleyen alt endeks, COVID-19 kısıtlamalarının gevşetilmesinin Temmuz'da müşteri talebinde iyileşmeye yol açmasıyla Haziran ayındaki 50.3 seviyesinden Temmuz ayında 54.5'e yükseldi. Böylece yeni siparişlerdeki artış Ağustos 2020'den beri en yüksek hızda gerçekleşti.

İhracat siparişleri alt endeksi de uluslararası talebin güçlenmesiyle Haziran ayındaki 52.2'den Temmuz ayında 56.3'e çıktı.

Yeni siparişlerdeki artışa paralel olarak üretim alt endeksi koronavirüs kısıtlamalarının kaldırılması ve müşteri talebinin iyileşmesiyle Haziran ayındaki 50.5 seviyesinden 53.8'e yükselerek dokuz ayın en güçlü artışını kaydetti.

Girdi fiyatlarında artış üçüncü ayında

Girdi fiyatları Türk lirasındaki değer kaybı ve hammadde maliyetlerindeki artış nedeniyle art arda üçüncü ayda artış kaydederek, yıl başından beri en yüksek düzeye çıktı.

PMI sonuçlarını değerlendiren IHS Markit ekonomi direktörü Andrew Harker, "Son PMI verileri, COVID-19 kısıtlamalarının gevşetilmesiyle birlikte müşteri talebinde sağlanan iyileşmenin imalatçı firmaları olumlu etkilediğine ve yeni siparişlerin sektör genelinde arttığına işaret ediyor. Firmalar hızlı bir şekilde toparlanma yeteneğine sahip olduklarını geçtiğimiz yıl göstermişlerdi ve bunun bir benzerini tekrar gerçekleştirme yolunda görünüyorlar" dedi.

Harker "İstihdam ve satın alma faaliyetlerinin ivme kazanması, firmaların artan iş yüklerini karşılamasına yardımcı oluyor. Öte yandan, koronavirüs vaka sayılarının tekrar yükselişe geçmesi, büyüme planlarının önümüzdeki aylarda yeniden olumsuz etkilenebileceği yönünde endişe yaratıyor" ifadelerine yer verdi.

Strateji ve Bütçe Başkanlığı'na göre 200 milyar TL açık var

Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı, yılsonu bütçe hedeflerine ilişkin raporunu yayımladı.

Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı'nın yılsonu bütçe hedeflerine ilişkin raporunda vergi gelirlerinin salgına rağmen 1 trilyon TL'yi bulacağı belirtilirken bu artışa karşın faiz giderleri nedeniyle bütçe açığının 200 milyar TL olacağı belirtildi.

Strateji ve Bütçe Başkanlığı'nın, "Merkezi Yönetim Bütçe Gerçekleşmeleri ve Beklentiler Raporu"nda, temmuz-aralık dönemine ilişkin beklentiler ve hedefler yer aldı. Buna göre 1.3 trilyon TL olarak öngörülen bütçe giderlerinin yılsonunda 1.4 trilyon TL, 1.1 trilyon TL öngörülen faiz hariç bütçe giderlerinin de 1.2 trilyon TL olması bekleniyor. Ocak-haziran döneminde bütçe giderleri 663.3 milyar TL oldu. 1.3 trilyon TL olarak öngörülen toplam bütçe ödeneklerinin yüzde 49.3'ü kullanılmış durumda.

Raporda, 179.5 milyar TL olarak öngörülen faiz giderlerinin ise yılsonunda 186.9 milyar TL olarak gerçekleşeceği tahmin ediliyor. Vergi gelirlerinde ise artış beklendiği vurgulanarak 922.7 milyar TL olarak hedeflenen vergi gelirlerinin yılsonunda 1 trilyon 57 milyar 913 milyon TL olarak gerçekleşmesi hedefleniyor.

Ocak-haziran döneminde vergi gelirlerinde 496.9 milyar TL tahsilat yapıldı. Temmuz-aralık döneminde ise 560.9 milyar TL vergi geliri tahsil edilmesi bekleniyor. Vergi dışı

03.08.2021

gelirlere ilişkin bütçe hedefi 178.4 milyar TL iken yılsonu gerçekleşmesinin 218.3 milyar TL olacağı tahmin ediliyor.

Vergi dışı gelirler ocak-haziran döneminde 133.8 milyar TL olarak gerçekleşti. Bu gelirlerin temmuz-aralık döneminde 84.4 milyar TL olarak gerçekleşmesi bekleniyor.

DIŞ FİNANSMAN RİSKLİ

Vergi gelirlerindeki artışa karşın raporda bütçenin yılsonunda 199.6 milyar TL açık vermesi öngörülüyor. Faiz dışı dengenin ise 12.7 milyar TL açık vermesi bekleniyor.

Raporda, dış finansman temininde karşılaşılan risklere de şöyle yer verildi:

“Küresel veya bölgesel spesifik gelişmeler sebebiyle uluslararası sermaye piyasalarında işlem yapmanın mümkün olmaması veya aşırı maliyetli olması ve uluslararası piyasalardaki muhtemel riskler çerçevesinde sağlanacak tutar ve maliyetlerde değişiklik olması, dış finansman temini çerçevesinde karşılaşılan riskler arasında yer almaktadır.”

Memur ve memur emeklisinin zam pazarlığı başladı

6. Dönem Toplu Sözleşme görüşmeleri ile memur ve memur emeklilerinin 2022 ve 2023 yıllarındaki mali ve sosyal hakları belirleniyor. İlk görüşmede memur tarafı tekliflerini sundu. Bakan Bilgin, "Enflasyonun üzerinde bir noktada meseleyi ele alacağız" dedi.

Memur ve emeklilerinin ücret ve aylıklarının artışının belirleneceği 6. Dönem toplu sözleşme görüşmelerinin ilk oturumu yapıldı. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat Bilgin'in başkanlığında yapılan ilk görüşmede memur tarafı tekliflerini sunmuş oldu.

Toplu sözleşmeyle 2022-23 yıllarındaki ücret artışları belirlenecek. Kamu çalışanları için grev yasağı bulunduğu için, görüşmelerde uzlaşma sağlanamazsa Hakem Heyeti kararıyla artışlar belirleniyor.

İlk toplantıya Memur-Sen Genel Başkanı Ali Yalçın, Türkiye Kamu-Sen Genel Başkanı Önder Kahveci, KESK Eş Genel Başkanı Mehmet Bozgeyik ile yetkili sendika başkanları katıldı.

Bakan Bilgin ilk toplantının açılışında yaptığı konuşmada, "Türkiye, Sayın Cumhurbaşkanımızın ifadesiyle, çalışanlarını enflasyonun altında ezdirmeyecektir. Enflasyonun üzerinde bir noktada meseleyi ele alacağımızı belirtmek isterim" dedi. Türkiye'nin küresel bir "saldırı" altında olduğunu söyleyen Vedat Bilgin, "emperyalist yapıların" ekonomi yanında politik ve finansal, hatta askeri müdahalelerle ülkeleri istikrarsızlaştırmaya çalıştığını ileri sürdü. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı, sendikaları bu saldırılara karşı aktif olmaya çağırıyordu.

Yetkili Konfederasyon Memur-Sen Başkanı Ali Yalçın, oturumda yaptığı konuşmada, satınalma güçlerinin enflasyon nedeniyle eridiğini belirtti. Yalçın, ücret belirlemede bu erimenin mutlaka dikkate alınması gerektiğini söyleyerek, “Adil bir bölüşüm için bu masa fırsat olarak kullanılmalıdır. Toplu sözleşme teklifleriyle geçmişin kayıpların giderilmesi, bugünün beklentilerinin ve yarına ilişkin de beklentilerin karşılanması geleceğe dair refah paylaşımının bu masada temin edilmesi son derece önemlidir. Buradan alınan kararlar sadece kamu görevlerini, memur emeklileri değil toplumun tamamını ilgilendiriyor” dedi.

Ali Yalçın, ilk görüşmenin ardından yaptığı açıklamada da belirlenen takvimi açıkladı. Buna göre, 10 Ağustos gününe kadar ön müzakereler yapılacak. 11 Ağustos'ta tekrar görüşme yapılacak. 12- 21 Ağustos döneminde de tam müzakereler yapılacak. 22 Ağustos'a kadar uzlaşma aranacak.

Yetkili konfederasyon ile birlikte teklif oluşturan Kamu-Sen Genel Başkanı Önder Kahveci de ücret artışında oransal artış taleplerinden ayrı olarak geçmiş dönem kayıplarının telafisi amacıyla 600 TL'lik seyyanen zam taleplerinde ısrarcı olduklarını belirterek, “Artık zamanıdır, çalışanların alım gücünü artıracak, refah katacak bir ücret artışı temennimiz, temenniden öteye ısrarımız” dedi.

KESK Başkanı Mehmet Bozgeyik de açıklamasında orman yangınlarının kamu hizmetlerinin önemini bir kez daha ortaya koyduğuna işaret etti. Bozgeyik, memur toplu sözleşmesine yönelik yasal düzenleme istediklerini kaydederek, grev hakkı verilen bir düzenleme talep ettiklerini açıkladı.

Birleşik Kamu-İş'in kısa yürüyüşü engellendi

Bu arada, Birleşik Kamu İş Konfederasyonu üyeleri Bakanlığa yakın bir noktadaki Milli Kütüphane önünde toplanarak Çalışma Bakanlığı binasına yürüyerek açıklama yapmak istedi. Polis yürüyüşü engelledi. Birleşik Kamu İş Başkanı Mehmet Balık, Memur-Sen ve Kamu-Sen'in görüşmeler öncesi tavırlarını sürdürmeme eğiliminde olduğunu ileri sürerek, zam taleplerinin yüzde 30 olduğunu belirtti.

Bakan Pakdemirli'den yangın açıklaması: Her gelen yardımı kabul etmiyoruz

Pakdemirli, "Her gelen yardımı da kabul etmiyoruz. Çünkü 5 tonun altında su atan uçaklar bizim uçuş paterninde de kalabalık meydana getirebiliyor. Özellikle bu trafiği idare etmek zor olabiliyor. Yardım teklif eden ülkelerden 5 ton ve üzeri su atan, tercihen amfibik, değilse de mümkünse kullanmış olduğumuz İlyuşin-76 'lar gibi 40 ton su atabilen büyük tanker uçakları burada tercih ettik." dedi.

Tarım ve Orman Bakanı Bekir Pakdemirli, "Son 5 günde 132 yangından 125'ini kontrol altına aldık, 7'si devam ediyor. Ayrıca 78 de kırsal yangına teşkilatımız müdahale etti." dedi.

Pakdemirli, İçişleri Bakanı Süleyman Soylu ve Kültür ve Turizm Bakanı Mehmet Ersoy'la Milas'ta Yangın Koordinasyon Merkezi'nde yaptığı basın açıklamasında, kırsal yangınların yanında yerleşim yeri yangınlarının önlenmesinde de orman teşkilatının çok büyük gayret sarf ettiğini söyledi.

Hem Antalya hem de Muğla'daki yangınlarda birinci odağın mecburen yerleşim yerleri olduğunu belirten Pakdemirli, "Marmaris'teki yangın, devam ediyor. Bu yangın, şu anda stabil. Öğleden sonra değişen hava şartlarıyla potansiyel tehlikeler içeriyor ama ekibimiz, şu anda bununla ilgili çalışmalarına devam ediyor." diye konuştu.

Sabah saatlerinde tüm yangınların üzerinde İçişleri Bakanı Süleyman Soylu, Kültür ve Turizm Bakanı Mehmet Nuri Ersoy ile hava aracıyla hem koordinasyon hem de inceleme yaptıklarını aktaran Pakdemirli, notlar alıp ilgili ekiplere ilettiklerini dile getirdi.

Pakdemirli, Köyceğiz'deki yangın için özellikle kara birliklerinin gücünü artırarak, hem karadan hem de havadan ciddi bir çalışmayla müdahale ettiklerini vurgulayarak, "Köyceğiz'de yangın halen dağlık arazide devam ediyor. Oraya iki helikopter ve 1 uçak müdahale ediyor. Yerleşim yerlerinden uzak bir yangın, halen devam ediyor. Buradaki yangın önemli ve yaygın bir yangın." ifadesini kullandı.

"Isparta'da Sütçüler mevkinde bir yangın daha çıktı"

Tarım ve Orman Bakanı Pakdemirli, şunları kaydetti:

"Milas yangınına da müdahale ediyor olacağız, Seydikemer'de iki yangın devam ediyor, Muğla üzerinde. Ancak bunların, diğer saydığım yangınlara göre ciddiyeti daha az. Manavgat yangını halen devam ediyor. Bugün itibarıyla Gündoğmuş'un tahliye edilmesi söz konusu oldu. Gündoğmuş yangını devam ediyor. Tunceli Hozat, yeni bilgi geldi şu anda kontrol altına alındı. Şu anda ana odak olarak Muğla ve Antalya yangınları devam ediyor. Çok kısa bir süre önce aldığımız haberle de Isparta'da Sütçüler mevkinde saat 11.30 sularında bir yangın daha çıktı. Ona da hemen 1 uçak, 15 arazöz, ve 200'ün üzerinde personel sevk ettik, burada da çalışmalara başladık. İlerleyen saatlerde bununla alakalı da gerekli çalışmaları ve gerekli bilgileri veriyor olacağız."

Sosyal medyada yangının termik santrale yaklaştığı ve riskli olduğu yönündeki iddialara değinen Pakdemirli, "Termik santrale ilgili 'risk altındadır' veya 'değildir' gibi bir durum meydana geldi. Sayın Bakanımızla geldiğimizde akşam saatlerinde bilgisayarda matematiksel modelleme ile baktığımızda, rüzgar durumuna baktığımızda bir risk görünmemekle beraber hem yangının hem de termik santrallerin özelinde bir ziyaret gerçekleştirdik. Şimdilik orada bir problem görünmüyor. Rüzgar da o yönde esmiyor. Bir problem yok, ilerleyen saatlerde bir değişiklik olursa bununla ilgili de karşı ateş ve diğer tekniklerle müdahale etmek için arkadaşlarımız gerekli tahkimatı yaptı. Bununla ilgili bir değişiklik olursa ilerleyen saatlerde bilgi veririz. Ancak şu anda inşallah olmayacak diye düşünüyoruz." dedi.

"Tüm yangınlar sönene kadar burada çalışmalarımızı sürdürüyor olacağız"

Hava sıcaklığının 40 derecenin üzerinde olduğunu, rüzgarın çok hızlı estiğini ve nemin de son derece düşük olduğunu belirten Pakdemirli, sözlerini şöyle sürdürdü:

"Meteorolojik olarak yarın yine tüm zamanların en düşük nemiyle, yüzde 8 gibi bir nemle karşı karşıya kalacağız. Normal şartlarda, yaz mevsimde yüzde 30'un altında bir nemin ne Antalya ne de Muğla'da olmaması gerekir diye düşünüyoruz ama şartlar bunu gerektirdi. Bu zorlu şartlar altında mücadelemiz devam ediyor. Devlet, tüm

kamu kurumları, belediyeleri, jandarması, AFAD'ı, UMKE'si, sağlık ekipleriyle, en başta kahraman ormancılarıyla buna müdahale ediyor. Üç bakan burada. Tüm yangınlar sönene, vatandaşımız eski, normal hayatına kavuşana kadar burada çalışmalarımızı sürdürüyor olacağız. Tüm bu yangınlara 16 uçak, 9 İHA, 51 helikopter, 1 insansız helikopter, 850'nin üzerinde arazöz, 150'nin üzerinde iş makinesi ve 5 binin üzerinde tüm kamu kurumlarından personelle müdahalelerimiz devam ediyor. Uçaklar konusunda alan çok yaygın olduğu için vatandaşlar semaya baktığında çoğunlukla gözleri uçak arıyor ama arazi yaygın, defalarca da sortiler yapılıyor."

Yangın söndürme çalışmalarında yerleşim yerleri odaklı ilerlediklerini belirten Bakan Pakdemirli, "Burada maalesef ormanlarımızı da bırakmak zorunda kalıyoruz çünkü yerleşim yerlerindeki can ve mal emniyetini sağlamak için özellikle tahkimat böyle gitti. Özellikle Marmaris özelindeki yangında da çok ciddi bir yerleşim yerleri tahkimatla çalıştık. Dün de söyledim, yerleşim yerlerinin normal şartlar altında güvenlik altına alınması belediyelerimizin işi. Ama belediyelerimizin de bundan sonra 'şu binada yangın çıktı, buraya bir itfaiye gönderelim söndürelim' ötesinde, özellikle ormana yakın belediyelerimizin de bunların tahkimatı konusunda da yine ormanla iş birliği içerisinde bu konuda ileriye yönelik mutlaka tedbir alınması gerekir diye düşünüyorum." ifadesini kullandı.

Pakdemirli, yangınlar bittikten sonra belediyelerle bir çalıştay yapmayı düşündüklerini aktararak şöyle konuştu:

"Bunu siyaseten ari söylüyorum bu bizim belediyelerimiz de olabilir başka belediyeler de olabilir ama belediyelerin sorumluluk alanındaki sorumlulukları ve kurumsal kapasiteleri mutlaka geliştiriyor olmamız lazım diye düşünüyorum. İlk yağmurlarla beraber yine dikimlere başlıyor olacağız. İnşallah daha önce yapmış olduğumuz sayın Cumhurbaşkanımızın liderliğinde Cumhuriyet tarihinin en büyük fidan dikim kampanyasını yapmıştık 'Geleceğe Nefes', bunun misli misli daha büyük bir projeyi inşallah ilk yağmurlarla başlatmayı hedefliyor olacağız. Bunu da yangınların bitiminde inşallah arkadaşlarımız çalışmalarını da yapıp açıklamalarını da yapıyor olacağız."

İstisnalar dışında orman alanların asla daraltılmayacağını belirten Pakdemirli, şunları kaydetti:

"Bu istisnalar içerisinde rahmetli Özal'dan beri 40 yıldır olan bir konu. Eğer, bir turizm alanı tahsis edilecekse zaten tahsis edilir. Bunun şekil ve şartı vardır, orası turizm alanı ise oraya otel yapılır, değilse yapılamaz. Ormandan görüş alınır, orman da çeşitli kurumlardan görüş alır. Belki 10-15 kurumdan görüş alınır. Yaban hayatı, göç yolları olmak üzere bir çok kurumdan görüş alındıktan sonra eğer turizm alanı ilan edilecekse ilan edilir ve ilan edilmişse de oraya gerekli bakanlıklardan izin alınmak suretiyle yapılabilir. Bunun için ormanların yakılması gibi bir spekülasyonun yapılması son derece yanlıştır. Böyle bir konunun bir genel başkan tarafından açıklanması son

derece üzücüdür. Bunun böyle olmadığını kendisi de biliyordur, bundan eminim. 169. maddeyi tekrar hatırlatıyorum, ormanları daraltmak söz konusu değildir."

Bu konularda bilgi kirliliği yaşandığına da dikkati çeken Bakan Pakdemirli, "Provokasyonlara dikkat etmemiz lazım. Siyaseten bu konunun istismar edilmemesi lazım. Bu konu son derece teknik bir konudur." dedi.

"Dünyada en güçlü kara ekiplerinden birine sahibiz"

Pakdemirli, Orman Genel Müdürlüğüne siyasetin hiç girmediğine işaret ederek, "180 yıllık bu başarılı kurumumuz nevi şahsına münhasırdır. Dünyada da eşi benzeri yoktur. Sebebi de şu, dünyada gelişmiş ülkeler dediğimiz ülkeler özellikle yangınlar çıktığı zaman sadece ve sadece, genel bir bilgi daha vereyim, yerleşim yerlerine yönelik hava araçları ile müdahale yaparlar. Onun dışında karadan bir müdahaleleri olmaz. Bizim kara ekiplerimiz, bugün havayı konuşuyoruz. Havayı konuştuğumuzdan daha çok dünyada en güçlü kara ekiplerinden birine sahibiz. Bu anlamda da ciddi bir deneyimleri var. Bu deneyim bugünkü ve yarınki Türkiye'mize lazım. Askerden, polisten sonra en çok şehit veren kurumlardan biri olan orman kurumudur. Çok yakın zamanda şehitler vermişken bu konudaki özellikle istismarlara, bu konu üzerinden spekülasyonlara yapanları da burada hem vatandaşlarımıza hem de Allah'a havale ediyorum. Orman kahramanlarımıza tekrar teşekkür ediyorum. Cansiperane bir şekilde zaman zaman kendi canlarını riske etmek pahasına bir ağaç daha az yansın diye çalışıyorlar." değerlendirmesinde bulundu.

Kamunun tüm kurumlarıyla yangın bölgelerinde olduğunu ifade eden Pakdemirli, tüm bakanların destek verdiğini, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın elini yangın bölgelerinin hiçbirinden çekmediğini üçer, beşer, altışar saatlik bilgilendirmelerde de kendisine bilgilendirme yaptıklarını anlattı.

Bir gazetecinin yangına müdahale eden helikopter uçak ile amfibik uçak sayılarının detaylı verilmesi yönündeki sorusu üzerine Bakan Pakdemirli, şunları kaydetti:

"Amfibik dediğimiz hem karada gider hem de suda yüzer anlamında bir kelimedir. Bunlar iniş takımlarını içine alır, gövde üzeri iniş yapar. Suyu toplar alır ondan sonra atış yapacağı noktaya gider ve atışını gerçekleştirir. Tabii ki amfibik uçaklar tercihimiz. Özellikle biliyorsunuz son dönemde Rusya, Azerbaycan, Hırvatistan, İspanya ve diğer ülkelerin hepsinden gelen yardım taleplerine tamam dedik. Hem bugünkü yangınları halletmek hem de önümüzdeki birkaç hafta çok riskli olacağını düşündüğümüz meteorolojik koşullarda çıkacak olan ek riskleri de bertaraf etmek konusunda tüm gelen yardımların hepsine de tamam dedik. Bu yardımların hakikaten ekserisi de ülkelerimiz tarafından ilaveten bize yapılıyor. Elbette bu yardımlar yavaş yavaş geliyor. Gelen pilotların da bizim sistemimize oryante olması, uçuş paternine uyum sağlaması bir miktar zaman alıyor. Dün burada iki tane İlyuşin-76 uçağının akşama kadar gösterdikleri performansı bugün sabahtan 2-3 saat içinde alabildik. Pilotların da coğrafyaya alışması, beraber çalıştıkları ekiplere alışması biraz zaman

03.08.2021

alabiliyor. Her uçağın faydası var burada. Tabii her gelen yardımı da kabul etmiyoruz. Onu da söyleyeyim. Çünkü 5 tonun altında su atan uçaklar bizim uçuş paterninde de kalabalık meydana getirebiliyor. Özellikle bu trafiği idare etmek zor olabiliyor. Yardım teklif eden ülkelerden 5 ton ve üzeri su atan, tercihen amfibik ama amfibik değilse de mümkünse kullanmış olduğumuz İlyuşin-76 'lar gibi 40 ton su atabilen büyük tanker uçakları burada tercih ettik. Halen çeşitli ülkelerden uçaklar gelmeye devam ediyor. Her gün birer ikişer helikopter, birer ikişer uçak filomuza ekleniyor ama şu an itibariyle net sahada çalışan 16 tane uçak var ve 51 tane helikopter var hava aracının ana unsurları olarak söyleyebileceğim. Tabii ki İHA'mız var, insansız helikopterlerimiz var ve diğer teknolojilerin hepsi burada kullanılıyor."

Antalya Büyükşehir Belediye Başkanı Böcek'ten çağrı: Ne yapılması gerekiyorsa yapılınsın artık

Antalya Büyükşehir Belediye Başkanı Muhittin Böcek, Manavgat, Akseki, Gündoğmuş ve Alanya'da yangınların devam ettiğini belirterek, "Canımız, Manavgat'ımız, canlılarımız yanıyor. 7 vatandaşımızı kaybettik. Şu an siyasetin yeri ve zamanı değil. Derdimiz yangının bir an önce söndürülmesi. Büyükllerimiz de ne yapması gerekiyorsa yapılınsın artık." dedi.

Antalya'nın Manavgat ilçesinde 28 Temmuz Çarşamba günü 4 ayrı noktada çıkan ve Alanya, Akseki, İbradı, Gündoğmuş'a uzanan yangınlar, 6 gündür söndürülemedi. Antalya Büyükşehir Belediye Başkanı Muhittin Böcek, yangının kısa sürede söndürülmesi için çalışmaların gece gündüz devam ettiğini belirterek, "Antalya Büyükşehir Belediye İtfaiyemiz, Orman Bölge Müdürlüğü ve diğer illerden gelen ekiplerimiz havadan karadan canla başla mücadele ederek söndürme çalışmalarını sürdürüyor. Bu yangını en kısa sürede söndürebilsek içimiz biraz rahatlayacak ama acımız büyük. 7 canımızı kaybettik. Canımız yanıyor. Manavgat'ımız yanıyor." dedi.

Başkan Böcek, yaptığı açıklamada, şunları kaydetti:

"Buralarda siyasetin yeri zamanı değil, her kim olursa olsun, bana ve partimize yakışmaz. Burada kimin bir adım öne çıktığıyla uğraşmıyoruz. Görüyorum ki bunu siyasete dökmeye çalışanlar olabiliyor. Olabilir ama ben bunda değilim. Benim

derdim, 27 yıllık başkanlık yaptığım süreçte, doğup büyüdüğüm bu topraklara sahip çıkmak. Canlarımız yanıyor, insanlar mağdur.

"Zor durumdayız"

69 mahallemizde su yoktu. 73 jeneratörle su vermeye çalışıyoruz. İki mahallemiz dışında diğer mahallelere su veriyoruz. İki mahallemize de araröz ve hazır paket su yardımıyla destek olmaya çalışıyoruz. Burada elektrikler yok. Zor durumdayız. Canımız, geleceğimiz, canlılarımız, Manavgat'ımız yanıyor. Ne yapılması gerekiyorsa gece gündüz bizim ekibimiz, ormanın ekibi çalışıyor. Büyüklerimiz de ne yapması gerekiyorsa yapsın artık."

Yangında 30 bin dekar alan üzerindeki 2.800 yapının kül olduğunu açıklayan Başkan Böcek, "Biz Antalya Büyükşehir Belediyesi olarak yangının söndürülmesi, aynı zamanda yangından zarar gören vatandaşlarımızın yanında olmaya çalışıyoruz. Aşevimiz burada. Hayırseverler burada. Herkes burada siyaset üstü bir çalışma yapıyor. Halkımız seferber oldu. Duyarlı bütün büyükşehir belediye başkanlarım, başta İstanbul, Ankara ve İzmir olmak üzere Konya, Denizli, Muğla belediye başkanlarımız yardımcı oluyor. Ancak, yangının söndürülememesi bizleri üzüyor." dedi.

Kavcıoğlu'nu Hisarcıklioğlu mu yalnız bıraktı?

İsmet ÖZKUL

03 Ağustos 2021 Salı

Merkez Bankası Başkanı Şahap Kavcıoğlu, yılın üçüncü enflasyon raporunu bir basın toplantısı ile açıkladı. Yılın ikinci çeyreğindeki gelişmeleri değerlendiren enflasyon raporuyla Merkez Bankası, yılsonu enflasyon tahminini yaklaşık 2 puan birden artırarak yüzde 12.2'den yüzde 14.1'e yükseltti.

Merkez Bankası yıllardır hemen hemen her enflasyon raporunda aynı şeyi tekrarlıyor. Herhangi bir yıla ait enflasyon tahmini 2 yıl öncesinde ilk kez açıklandığında yüzde 5 olarak ilan ediliyor. Bir yıl sonra tahminde radikal bir artış yapılıyor. Son yıla gelince de tahmin her çeyrekte adım adım iyice yükseliyor. Dolayısıyla rakamlar değişse de hikâyede değişen bir şey yok.

Ama toplantıda değişik olan bir şey de vardı. Başkan Kavcıoğlu, toplantı katılımcılarının önüne bu kez, yardımcılarını almadan tek başına çıktı. Ve adeta bu görüntü ile örtüşür bir şekilde konuşmasında enflasyonla mücadelede Merkez Bankası'nın yalnız kaldığını söyledi.

Kavcıoğlu, "Bu konuda yalnız kaldık derken, sahada vatandaş, odalar, kurumlar, firmalar anlamında bunun çok net şekilde içselleştirilmesi ve bu konuda herkesin mücadele vermesi gerekiyor. Merkez Bankası, Hazine ve Maliye Bakanlığı ile Ticaret Bakanlığı olarak müthiş bir mücadele vermeye çalışıyoruz. Odalara çok büyük görev düşüyor. Onların enflasyon konusunda biraz daha mücadelecisi olmasını, firmaların daha duyarlı daha makul oranlarda zamlar yapmalarını özellikle rica ediyoruz" dedi.

Merkez Bankası'nı yalnız bırakanlar firmalar, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) ile onun çatısı altındaki odalar ve bir de vatandaş imiş.

Enflasyonla mücadelede ekonominin "yapısal hastalıkları" dururken ekonomi aktörlerinin "davranış bozuklukları"na odaklanmak ne kadar doğru bir politika ayrı bir

tartışma konusu ama Kavcıoğlu'nun bu ifadelerle muhatap aldığı kesimlerden pratik olarak ne yapmalarını beklediğini anlamak da zor.

Örneğin vatandaş ihtiyacı olan bir mal ve hizmeti almaktan mı vaz geçmeli ya da süpermarket kasasında etiket fiyatını kabul etmeyip tartışmaya mı girişmeli? Bir perakendeci, kendi maliyetleri böyle hızla artarken zararına satış mı yapmalı?

Örneğin TOBB Başkanı Rifat Hisarcıklıoğlu, rekabet yasalarını bir tarafa bırakıp her sektörde firmalar arasında fiyat anlaşmaları mı organize etmeli? Ya da fiyat artış sınırları ilan ederek üstüne çıkan üyelerine ceza mı kesmeli? Veya TOBB'a sivil bir zabıta misyonu yükleyip soğan depolarına baskınlar mı düzenlemeli?

Bu yaklaşımın gariplikleri bir yana Kavcıoğlu'nun Merkez Bankası Başkanı olarak hissettiği ve dile getirdiği yalnızlık tesbiti doğrudur, gerçektir.

Ancak bir merkez bankasının kendini yalnız hissetmesinin ve yalnız kalmasının asıl kaynağı, verdiği sinyallerin vatandaşlar ve piyasa aktörleri tarafından kaale alınmamasıdır. Bir merkez bankasının piyasaları yönlendirmedeki en büyük silahı itibarı, sözüne ve politikalarına olan güven, bu politikaların istikrarına olan inançtır. Bir merkez bankası bu etkisini yitirmişse, verdiği sinyaller bir işe yaramaz ve piyasa aktörlerini etkileyerek yönlendirici bir rol üstlenemez. Bir merkez bankası, işte böyle yalnız kalır.

Vatandaştan esnafına, bankacısından holding yöneticisine hiçbir kesimin Merkez Bankası'nın kararlarını bağımsız aldığına inanmadığı, herkesin Merkez Bankası'ndan gelen sinyale değil de Beştepe'den gelecek sinyale baktığı bir ortamda Kavcıoğlu'nun yalnızlığını giderecek kişi Hisarcıklıoğlu olamaz.

Türkiye'nin orman zenginliği ve geleceği

Ali Ekber YILDIRIM

03 Ağustos 2021 Salı

Ülke yangın yerine döndü. Akdeniz Bölgesi ağırlıklı olmak üzere ülkenin pek çok yerinde ormanlarımız yanıyor. Televizyonların başında, sosyal medyadan çaresiz bir şekilde canlı olarak yangınları izliyoruz.

Orman yangınlarına müdahalede çok önemli görevi olan Türk Hava Kurumu'nun önemini bugünlerde çok daha iyi anlıyoruz.

Orman Bakanlığı'nın Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı ile birleştirilmesinin ne kadar yanlış bir karar olduğunu da bir kez daha görmüş olduk. Hantal yapısı ve çok geniş bir alanı olan Tarım Bakanlığı'na Orman işini de vermek ve işi bilmeyenleri görevlendirmenin faturasını Türkiye çok ağır ödüyor.

Siyasetçiler yangın bölgelerini ziyaret ederek görevlerini yapmanın mutluluğu (!) ile sırça köşklerine döndü.

Tatile gidenler valizini toplayıp güvenli bir limana çoktan döndü.

Bölgede yaşayan halk ise yangını söndürmek için canla başla çalışıyor. Ormanı, evini, hayvanlarını, çocuklarını ve canını alevlerden kurtarmaya çalışıyor. Başarılı olamayınca sırayla feda ediyor. Önce orman ve yüzlerce yılda oluşan ekolojik, doğal yaşam yanıp yok oluyor. Sonra evler, hayvanlar ve sonra insanlar.

Kurtuluş Savaşında kağını çeken kadınlar, yangın hortumu çekiyor

Kurtuluş Savaşı'nda kağınları çeken Anadolu kadını, şimdi yangını söndürmek için hortumları çekiyor. Su taşıyor. Tepedekiler kavga ederken, halk yangın bölgesine adeta yardım oldu yağdı. Sadece insanlar için değil, hayvanların beslenmesi için saman, yem desteği yığıldı. Halkın bu birlikteliği, dayanışması milli mücadeleyi anımsattı.

Yanan sadece ağaçlar, ormanlar değil. Geleceğimiz yanıyor. Ekolojik, ekonomik, sosyal ve kültürel değerlerimiz yanıyor. Yangınların sayısını takip edemez olduk. Söndürülen ve yeniden başlayan yangınlar. Kaç gündür hiç kontrol edilemeyen yangınlar. Muğla Marmaris, Milas, Bodrum, Antalya Manavgat, Tunceli Hozat'ta yangınlar sürüyor.

Yangının nedeni olarak, sabotaj, iklim değişikliği, aşırı sıcaklar, dikkatsizlik, ihmal, piknik ateşi ve daha birçok neden sayılabilir. Önemli olan yangın çıkmadan gerekli önlemleri almak, denetimleri sağlamak ve en önemlisi ormanlarımıza sevgiyle, duyarlılıkla sahip çıkabilmektir.

Artık her konuda olduğu gibi orman yangınlarında da ülke neredeyse ikiye bölündü. Ciddi bir bilgi kirliliği var.

Türkiye'nin yaklaşık yüzde 30'u ormanla kaplı

Ormanlar; insanlığa gıda, yakıt, barınak, temiz hava ve su, ilaç, gelir kaynağı, istihdam, dinlenme, peyzaj gibi maddi-manevi birçok ekonomik, ekolojik ve sosyokültürel faydalar sunan tabii bir kaynak olarak tanımlanıyor. Bir ekosistem olarak orman, belirli bir kapalılıkta ağaçlar, diğer bitki ve hayvan topluluğu ile topraktaki gözle görünmeyen diğer organizmaların cansız çevreyle belli bir denge içinde karşılıklı olarak birbirleriyle etkileşimde bulunduğu canlı bir sistem ve topluluktur.

Orman Genel Müdürlüğü Orman İdaresi ve Planlama Dairesi Başkanlığı'nın yakın zamanda yayınlanan Türkiye'nin Orman Varlığı araştırmasına göre, Türkiye'nin 78 milyon hektarlık alanının yüzde 29,4'ü ormanlık alanlardan oluşuyor. Toplam ormanlık alan 22,9 milyon hektar. Türkiye ormanlarının tamamına yakını devletin. Orman Genel Müdürlüğü tarafından yönetiliyor. Özel mülkiyete ait orman alanı tüm ormanlık alanın binde ikisinden daha az, yaklaşık 30 bin hektar.

Türkiye ormanlarının yüzde 49'unu oluşturan 11 milyon 120 bin 745 hektarı ekolojik, yüzde 42'lik bölümü olan 9 milyon 696 bin 156 hektarı ekonomik ve yüzde 9'u da 887 bin 406 hektarı sosyokültürel fonksiyonlu ormanlardır. Ormanlık alanın yüzde 32'sini yapraklı ormanlar (meşe, kayın, kızıl ağaç, kestane, gürgen gibi ağaç türleri), yüzde 48'ini iğne yapraklı (ibrelili) ormanlar (kızılçam, karaçam, sarıçam, göknar, ladin, sedir gibi ağaç türleri), yüzde 20'sini ise ibrelili+ yapraklı karışık ormanlar kaplamaktadır.

Ormanlarda yayılış alanı olarak en fazla meşe (6,7 milyon ha) yayılış göstermekte, ondan sonra alan büyüklüğü sırasına göre kızılçam, karaçam, kayın, ardıç, sarıçam, göknar, sedir, ladin, fıstıkçamı, kızıl ağaç, kestane, gürgen, sahilçamı, kavak, fındık, defne ve dişbudak gelmektedir.

10 yılda 99 bin hektar yandı, 700 bin hektar yok edildi

2020 yılı sonu itibarıyla Türkiye ormanlarında tutulan karbon miktarı yaklaşık 2 milyar ton olarak hesaplanmıştır. Yapılan hesaplamalara göre ülkemiz ormanları yıllık 43

milyon ton oksijen üretmektedir. Son 10 yılda yaklaşık 99 bin hektar orman yandı. Aynı dönemde amaç dışı kullanıma açılan ormanlık alan yaklaşık 700 bin hektar. Yani yanan orman alanın neredeyse 7 katı, turizm, otoyol, madencilik, altyapı yatırımları için yok edilmiş.

Orman Genel Müdürlüğü'ne göre orman yangınlarının yaklaşık yarısı (yüzde 47) ihmal nedeniyle çıkarken, yüzde 9'u kaza, yüzde 11'i doğal, yüzde 25'inin nedeni bile bilinmiyor.

Orman yangınlarının önemli nedenlerinden birisi verilen izinlerle orman içine kurulan otel ve turistik tesisler, madencilik yatırımları, altyapı yatırımları, konut ve benzeri yerleşimlerle ormanın bütünlüğünün bozulması. Bu faaliyetlerle ormanın içine daha çok insan girip çıkıyor. Bu da yangın riskini artıran önemli faktörlerden birisi.

Orman köylülerinin geçim kaynağı yanıyor

Tarım ve Orman bakanlığı verilerine göre, Türkiye'de 22 bin 948 orman köyü var. Bu köylerde yaklaşık 7 milyon orman köylüsü yaşıyor. Orman köylüleri ülkenin en yoksul, sosyal olanaklardan mahrum, temel hizmetlerden bile yararlanamayan ve geçimini ormandan topladıkları ürünlerle sağlıyor. Geçim sıkıntısı yaşadıkları için fırsatını bulduklarında kente göç ediyorlar. Bu orman yangınları göç hızlandıracak. Çünkü orman köylüleri evlerini, gelir kaynaklarını kaybettiler. Marmaris başta olmak üzere Muğla yöresi Türkiye'nin ve aynı zamanda dünyanın en önemli çam balı üretim merkezi. Bu orman yangınlarından en çok etkilenecek kesimlerden birisi arımcılar. Dünya çam balı üretiminin yaklaşık yüzde 90'ı Türkiye'de, bunun da yüzde 80'ni Muğla'da üretiliyor. Türkiye'nin yıllık 115 bin ton bal üretiminin 30-40 bin tonu çam balı. Bunun da 15-20 bin tonu orman yangınlarının en etkili olduğu Marmaris ve yöresinde gerçekleştiriliyor.

Orman köylülerinin en önemli gelirlerinden biri olan ve orman içinden toplanan doğa mantarları yine bu yangınlar nedeniyle yok oluyor.

En önemlisi de yangınlarla birlikte ekositemin, biyoçeşitliliğin yok olmasıdır. Ormanlık sahalar yeniden oluşturulabilir ama bu ekositemin oluşması yüzlerce, binlerce yıl alır.

Özetle, Türkiye, orman varlığı ile dünyanın önemli ülkeleri arasında yer alıyor. Ancak, bu zenginliğini koruyamıyor. Rant uğruna, yangınlarla, yanlış yönetimle orman varlığımızı kaybediyoruz. Ormanı odun olarak gören, rant alanı olarak gören ve ekosistemi yok sayan anlayışla bu zenginliği korumak ne yazık ki mümkün değil. Yeni bir politika ve bakış açısına ihtiyaç var. Orman yangınlarından sonra yapılması gerekenleri yarınki yazıda paylaşacağım.

Kişi başına en çok ormanlık alan Tunceli'de en az Iğdır'da

Türkiye'de kişi başına en çok orman alanı 29 bin 426 metrekare ile Tunceli'de en az alan ise 8 metrekare ile Iğdır'da. Üç büyük kent arasında ise Anlara ilk sırada.

Ankara'da kişi başına orman alanı 4 bin 497 metrekare. İzmir'de 1089 metrekare, İstanbul'a ise sadece 156 metrekare.

Dünya ormancılığında Türkiye'nin yeri

Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü (FAO) öncülüğünde dünyadaki bütün ülkelerden elde edilen ormancılık alanındaki verilerden derlenen ve her 5 yılda bir yayınlanan Küresel Orman Kaynakları Değerlendirmesi (FRA) 2020 Raporu'na göre Türkiye orman alanları bakımından dünyada 7. sırada. İlk sırada 815 milyon hektarla Rusya Federasyonu var. İkinci sırada Brezilya 496 milyon hektar ormanlık alana sahip. Sonra sırasıyla Kanada 346 milyon hektar, Amerika Birleşik Devletleri ABD 309 milyon hektar, Çin 219 milyon hektar, Avusturya 134 milyon hektar ve Türkiye 22.2 milyon hektar.

Aynı rapora göre, Türkiye yıllık ormanlık alan artışında ise 6.sırada yer alıyor. Yıllık ormanlık alan artışı sıralamasında Çin ilk sırada, Avusturya, Hindistan, Şili, Vietnam'dan sonra Türkiye geliyor.

Yeniden ağaçlandırma sıralamasında 12. sırada yer alan Türkiye, ağaç serveti bakımından dünyada 42.sırada bulunuyor.

Kişi başına orman alanı en yüksek 10 il	<u>Kişi başına alan (m2)</u>
Tunceli	29.426
Sinop	16.959
Karabük	11.446
Kütahya	11.211
Kastamonu	23.212
Gümüşhane	16.907
Bolu	16.893
Burdur	12.419
Bilecik	10.985
Çankırı	9.984

Kişi başına orman alanı en düşük 10 il / Kişi başına alan(m2)	
İğdır	8
Şanlıurfa	70
Ağrı	110
İstanbul	156
Van	393
Nevşehir	490
Gaziantep	536
Aksaray	555
Kocaeli	717
Tekirdağ	936

Abdulkadir Selvi

Milli güvenlik sorunu

3 Ağustos 2021

Her felaketten sonra ikinci bir felaket yaşıyoruz.

Deprem oluyor, sel geliyor, ormanlarımız yanıyor, insanlarımız ölüyor, cinayet işleniyor. Biz o derdimizi bırakıp sosyal medya terörü ile uğraşmak zorunda kalıyoruz.

Bu durum artık bir sosyal medya sorunu olmaktan çıktı. Tam olarak adını koyacak olursak bu durum artık bir milli güvenlik sorununa dönüştü.

Ormanlarımız yanıyor, insanlarımız yanıyor, börtü böcek yok oluyor. Ama bunlar içsavaş çıkarmak için sosyal medyayı bir silah olarak seçmişler, oradan yeni ateşler yakmanın peşindeler.

TEHLİKELİ OYUN

“Arkadaşlar durum vahim molotof düzeneği bulundu hala ciddiyeti kavrayamayanlar var iç savaş var şu an cayır cayır yakılıyoruz yetkililer artık devreye girsin ölümüz mü çıkacak buradan”

Bunlar için felaketin adı önemli değil. Ne olursa olsun onlar her felaketten bir kaos çıkarmanın peşindeler. Fedakâr insanlarımız canını yok sayarak yangını söndürmek için uğraşırken, onlar neyin peşinde?

DERT YANGIN DEĞİL

“manavgatta şu an yangın falan yok burda terör var eli silahlı kişiler var molotofla ormanları yakıyorlar ateş açıyorlar bitmek bilmiyorlar durumun ciddiyetinin farkında olmayanlar var artık çığırından çıktı her şey bizim burdan kurtarılmamız lazım can güvenliğimiz hiç yok.”

Türkiye geçmişte bir söylenti yüzünden ağır bedeller ödemiş bir ülke. **“Güneş Ne Zaman Doğacak”** filminin gösterimi sırasında sinemaya patlayıcı madde atılması üzerine **“Maraş katliamı”** yaşanmıştı. Madımak Otelinde 33 aydınımızın yakıldığı olayların tetikleyicilerinden biri de cuma namazında caminin önünde davul çalındı söylentisiydi.

kaan evelyn
@kaanstinson

manavgatta şu an yangın falan
yok burda terör var eli silahlı
kişiler var molotofla ormanları
yakıyorlar ateş açıyorlar bitmek
bilmiyorlar durumun ciddiyetinin
farkında olmayanlar var artık
çığırından çıktı her şey bizim
burdan kurtarılmamız lazım can
güvenliğimiz hiç yok

00:33 · 31 Tem 21 saatinde · Twitter for Android

BİR PROVOKATÖR HESAP DAHA

Biz bu tür söylentilerden dolayı çok ağır bedeller ödedik. Şimdi bu sosyal medya üzerinden küresel düzeyde yapılıyor. Bir tweet daha paylaşmak istiyorum.

“Galiba anlatamıyoruz ama durum yangın boyutundan cikti manavgatta resmen teröristlerle uğraşıyoruz sürekli tehdit altındayiz yangin kontrol altına

alinmadigi gibi sürekli yeni yerlerde yangin cikariyorlar bu gece manavgati bitireceğiz diyorlar halk sokakta bunlari kovalıyor”

acelya
@nofflowers

galiba anlatamıyoruz ama
durum yangin boyutundan cikti
manavgatta resmen teröristlerle
ugrasiyoruz surekli tehdit
altındayiz yangin kontrol altına
alinamadigi gibi sürekli yeni
yerlerde yangin cikariyorlar bu
gece manavgati bitireceğiz
diyorlar halk sokakta bunlari
kovalıyor+

01:56 · 31 Tem 21 saatinde · [Twitter for Android](#)

598 Retweet 57 Alıntı Tweetler 983 Beğeni

KÜRESEL BOYUT KAZANDI

Bu olay artık beşinci kol faaliyetlerinin boyutlarını aştı. Küresel bir özellik kazandı. Amaç Türkiye'nin içinde bir kaos ortamı oluşturmak. O nedenle her olayı istismar ediyorlar, Türkiye'yi ayağa kaldıracak sinir uçlarını seçip, onlara dokunuyorlar. Çok tehlikeli bir oyun oynuyorlar. Bunlar yabancı istihbarat servislerinin ve terör örgütlerinin desteği olmadan yürütülemez.

KONYA'DA ETNİK İSTİSMAR

KONYA'DA iki komşu husumeti sonucunda 7 vatandaşımızın katledildiği bir olay yaşandı. Henüz vahşetin boyutu ortaya çıkmadan, henüz olayın neyden kaynaklandığı belli olmadan sosyal medyada “**#KonyadaKürtlerKatlediliyor**” hashtag'i üzerinden bir kampanya başlatıldı.

“Konya'da katliamın yaşandığı evin önünden yükselen sesler: Burada bir tane Kürt kalmayacak!” haberleri servis edildi.

YANGINDAN BETER

Bir yanda canını hiçe sayarak yangınla mücadele edenler var. Diğer yanda ise sosyal medya üzerinden toplumsal yangınlar çıkarmanın peşinde olanlar var. Kurt dumanlı

havayı sever misali bunlar da felaket anlarında ortaya çıkıyorlar. Felaketlerde milletin yaralarını sarmak yerine daha büyük yaralar açmak için uğraşıyorlar. İlginç olanı da sosyal medyayı bir silah olarak kullanıyorlar. İçişleri Bakanı **Süleyman Soylu**, **“Sosyal medyada bu işi körüklemeye çalışan yurtdışından, yurtiçinden, Amerika’dan, Avrupa’dan birçok yeni açılmış sosyal medya hesabı var. Birçok yalanı ve tezviratı milletimizin kafasını bulandırmak için, endişe, korku, öfke nefret yaratmak için ortaya koyuyorlar”** dedi.

DÖRTLÜ YAPI

Yangınla mücadelenin orta yerinde İçişleri Bakanı **Süleyman Soylu** ile bu konuyu konuştum.

“Geçmiş dönemlerde ülkeleri istikrarsızlaştırmak ve kendi istikametinden ayırmak için kullanılan yöntemler şimdi sosyal medya üzerinden servis ediliyor. Yabancı istihbarat örgütleri, siyasi muhalefet, terör örgütleri ve ideolojik yapılanmalar var bunun içinde. Ve bunu takip eden masum halk var. Nefreti başka bir marjinal etki haline dönüştürmek istiyorlar. Üst akıl yalanı algı diye yutturmaya çalışıyor. Bu düpedüz yalan” dedi.

Yabancı istihbarat servislerini, terör örgütlerini anlıyorum da demokrasinin vazgeçilmez unsuru olan muhalefet partilerimiz bunlara niye alet olur? Mesele **Erdoğan**’a muhalefetse bunun demokratik kanalları var. Mesele **Erdoğan**’ı tasfiye etmekse seçim sandığı var. **“Erdoğan’ı tasfiye edeceğiz”** diye yabancı istihbarat servislerinin planlarına alet olunur mu? **“Erdoğan nefreti”** yüzünden ülke kaos ortamına sürüklenir mi?

BİRBİRİNİ BESLİYOR

Maalesef geldiğimiz nokta burası... **Süleyman Soylu** bir mekanizmayı tarif etti. **“İstihbarat servisleri, terör örgütlerini, terör örgütleri ideolojik yapılanmaları besliyor. Böylece birbirini besleyen hormonlu bir yapı ortaya çıkıyor”** dedi.

ALTUN’UN ‘ECEM GÜÇLÜK’ ÖRNEĞİ

Gezi olayları sırasında başka ülkelerden kafası kopmuş, vahşice katledilmiş insan fotoğraflarının Gezi’de katliam diye servis edilmesini, 15 Temmuz gecesi Boğaz Köprüsü’nde Harp Okulu öğrencilerinin boğazının kesildiği yalanını hatırlatmak istemiyorum.

Ama İletişim Başkanı **Fahrettin Altun**’un gündeme getirdiği **Ecem Güçlük** olayına değinmeden geçemeyeceğim.

“3 yıl önce evine giderken 4 kişi tarafından tecavüze uğradığını” iddia eden **Ecem Güçlük** isimli hesabın **Emre Doğanürk** isimli erkek tarafından açıldığı ortaya çıktı.

ALMANYA VE FRANSA ÖRNEĞİ

Almanya ve Fransa'nın diktatörler ya da krallar tarafından yönetilmediği belli. Almanya ve Fransa sosyal medyayla ilgili kapsamlı bir düzenleme yaptı.

Cinsel taciz, pedofili, terörist eylemlere teşvik etme, halkı kışkırtma, şiddet içerikli görsel ve işitsel yayınların paylaşımı, tehdit içeren paylaşımlar, insanların cinsiyetlerine, engellerine, etnik kökenlerine, uyruklarına, dinlerine karşı ayrımcılık konularında düzenlemeler yaptılar.

İleri demokrasi ülkeleri olan Almanya ve Fransa bu ihtiyacı hissetti de bizim böyle bir sorunumuz yok mu? Onlarda belki sosyal medya istismarı düzeyinde ama bizde ise bu iş artık "**Milli Güvenlik**" sorununa dönüştü.

HAYRİ KOZANOĞLU

Türkiye’de tiksindirici borç

Borçların yeniden yapılandırılması süreci, “128 milyar nerede?” soruşturması ile paralel yürütülmeli. Sistem partilerinin cesur adımlar atmasının zorluğu göz önüne alınırsa sosyalistlere büyük sorumluluk düşüyor.

İsterseniz Türkiye ekonomisi bağlamında tiksindirici borç konusunu tartışmaya dış borçlara bir göz atarak başlayalım. 2021 Mart sonu itibarıyla dış borçlar 448.4 milyar dolardır. 2017 sonundaki 454.4 milyar dolarla kıyaslayınca dış borç bakiyesinde hafif bir düşüş gözlenmekle birlikte, Türkiye ekonomisinin dolar bazında daralması sonucu dış borç yükü artmıştır. Dış borcun GSYH’ye oranı %61.5’tir.

Diğer dikkat çeken bir olgu, toplam dış borçlar içerisinde kamu kesiminin dış borçlarının ağırlığının artıyor olmasıdır. Merkez Bankası dış yükümlülükleri dâhil kamu kesiminin dış borçları 2021 Mart’ta rekor bir düzeye, 195.8 milyar dolara, toplam dış borçlar içerisindeki ağırlığı ise %43.6’ya ulaşmıştır. Bu oran, örneğin 2017 sonunda %30.3’tü.

Burada en dikkat çeken nokta, finansal kesim dışındaki firmaların, döviz kurlarının sıçraması ve uzun vadeli yatırım olanaklarının tıkanmasıyla yurt içinden sağladıkları döviz kredilerini azaltmalarındır. 2018 Mart’ta 186.5 milyar dolar olan bakiye 2021 Nisan’da 147.5 milyar dolara inmiştir.

Buna karşın finansal kesimin dış borçlarında ise düşüş gözleniyor. 2017 sonunda 115.1 milyar dolar olan bankaların uzun vadeli dış borcu, 2021 Mayıs’ta 68.2 milyar dolara gerilemiştir. Finansal kesimin 2014 sonunda 41.5 milyar dolar olan kısa vadeli dış borcu ise 2021 Mart’ta 9.1 milyar dolara kadar düşmüştür.

DÖVİZ CİNSİ İÇ BORÇLAR

Üzerinde konuşulması gereken başka bir gelişme, Türkiye’nin döviz cinsinden iç borçlarının artışıdır. Haziran 2021 Kamu Borç Yönetimi Raporuna göre daha 2018 sonunda 1.1 milyar dolar olan kamunun döviz cinsi iç borçları Mayıs 2021 itibarıyla 33.8 milyar dolardır. İktisat tarihçisi Barry Eichengreen’in “ilk günah” diye adlandırdığı döviz cinsi iç borçlanmanın bir yandan döviz kurlarının daha fazla artmasını engellerken, diğer yandan rezervlerin tamamen erimemesi amacıyla hızlandırılması

ihtimali akla geliyor. 2017 sonunda kamu iç borç stokunun %17.7'si kamu bankaları, %17.8'i özel bankalar, %19.4'ü yurtdışında yerleşiklerin elinde bulunmaktaydı. 2021 Mayıs'a gelindiğinde bu oranlar %36.7, %18.7 ve %3.8'di. Diğer bir ifadeyle, yabancılar yerine kamu bankaları iç borçların 1 numaralı müşterisi haline gelmişlerdi. Böylelikle döviz cinsi iç borç kağıtlarını TL fonlarıyla satın alan kamu bankalarının bilançolarındaki döviz pozisyonları da makyajlanmış oluyordu.

HAZİNE GARANTİLİ DIŞ BORÇLAR

Devletin dış alem olan yükümlülüklerinin bir kısmı da Hazine garantileridir. Bu garantilerin üç türü vardır. 1) Hazine garantili dış borçlar, 2) Hazine garantisi kapsamında sağlanan kredileri, 3) Borç üstlenimine tabii kredi anlaşmaları.

1) Hazine garantili dış borçların 11.8 milyar doları ağırlıklı kamu bankaları olmak üzere kamu kesimine, 3.1 milyar doları ise özel kesime aittir.

2) Hazine garantisi kapsamında sağlanan krediler, hepsi kamu kesimine verilmiş 2.7 milyar dolardır.

3) Borç üstlenimine tabii kredi anlaşmaları, hepsi Kamu Özel İşbirliği kapsamında bulunan 7 Yap-İşlet-Devret projesine ait olup, 17.2 milyar dolar tutarındadır.

Proje Adı	Kredi Tutarı (Milyar Dolar)
• Avrasya Tüneli	960
• Kuzey Marmara Otoyolu Odayeri-Paşaköy Kesimi	2.318
• Gebze-Orhangazi-İzmir Otoyolu	4.956
• Çanakkale-Malkara Otoyolu (1915 Çanakkale Köprüsü Dahil)	2.780
• Ankara-Niğde Otoyolu	1.311
• Kuzey Marmara Otoyolu-Kurtköy Akyazı Kesimi	2.840
• Kuzey Marmara Otoyolu-Kınalı Odayeri Kesimi	1.595
Toplam	17.200

KAMU-ÖZEL-İŞBİRLİĞİ PROJELERİ

Hazine garantilerinin söz konusu olduğu diğer bir mecra da Kamu-Özel-İşbirliği projeleridir. Bu projelerde 4 farklı model kullanılıyor. 121 projeye en yaygın rastlanan Yap-İşlet-Devret modelini, 109 projeye işletme hakkı devri, 18 projeye Yap-Kirala-Devret ve 5 projeye Yap-İşlet modelleri izliyor. KÖİ projelerinde 25.1 milyar dolarlık karayolu, 19.4 milyar dolarlık havaalanı inşaatı; 18,9 milyar dolarlık enerji sektörü yatırımı vardır. Yap-Kirala-Devret modeliyle ise 11 milyar dolarlık sağlık projesi finanse edilmiştir. İşletme hakkı devri modelinde ise, 54.9 milyar dolar havaalanı, 19.2 milyar dolar enerji, 2.7 milyar dolar liman, 926 milyon dolar yat limanı projesi yer alıyor. Daha küçük projelerin de katılmasıyla 159.4 milyar dolarlık KÖİ portföyü bulunduğu anlaşılıyor. Ancak bu toplamın ne kadarının dış krediye dayandığını bilemiyoruz. (Bu bilgiler Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı, KÖİ Proje Göstergeleri, Nisan 2021'den alınmıştır.)

NE YAPMALI?

Şimdi 20 Temmuz 2021 tarihli “Şu Musibet Borçlar Konusu” yazımızdaki sınıflandırma çerçevesinde farklı borç kategorilerinin analizine geçebiliriz. Ancak bu değerlendirmelerin bir fikir verme, bir pozisyon belirleme anlamı taşıdığını; yoksa her bir kategori için tüm borç sözleşmelerini incelemeyi gerektiren çok daha ayrıntılı çalışmaların zorunlu olduğunu söylemeliyiz.

Kanal İstanbul: Bu projenin yol açacağı ekonomik, özellikle Montrö Anlaşması bağlantılı jeostratejik, ekolojik, sismik, şehirleşmeye ilişkin sakıncalar meslek kuruluşları, konunun uzmanları, araştırmacı gazeteciler tarafından ortaya kondu, konuyor. İyi Parti Genel Başkanı Meral Akşener'in Kanal İstanbul Projesini “tiksindirici borç” ilan etmesi gayet yerinde ve zamanında olmuştur. Toplumsal muhalefetin diğer unsurlarının da bir an önce bu yönde tavır almaları beklenir. Böylelikle bu projeyi fonlaması söz konusu olan kreditorler önceden uyarılmış, tiksindirici borç ilanının en önemli bir koşulu yerine getirilmiş olacaktır. Kaldı ki 2019 İstanbul yerel seçimlerinde bir anlamda Kanal İstanbul Projesi oylanmış ve projeye karşı duruşunu açıkça ortaya koyan Ekrem İmamoğlu'nun zaferiyle, halk tarafından reddedilmiştir.

Kanal İstanbul'un 1) Fener ve tahliyesi ücretleri, 2)Kılavuz hizmet ücretleri, 3)Römorkör hizmet ücretlerine ilişkin çok yönlü garantiler içerdiği, işletilmesi halinde de kamuya ciddi yükler getireceği ortaya kondu.(Çiğdem Toker, Kanal İstanbul Garantileri, Sözcü Gazetesi 12.04.2021.)

Kamu-Özel-İşbirliği Projeleri: Bu projeler içerisinde Zafer Havalimanı gibi baştan yanlış, hiçbir ekonomik gerekçesi bulunmayan örnekler de vardır. Diğer bazı projeler altyapı, sağlık, enerji üretimi gibi hizmetler sunuyorlar. Ancak tanınan fiyat ve miktar garantileri kamuyu zarara uğrattıyor. Öncelikle kapitalizmin kendi mantığı içerisinde bile, “işletme riski veya ticari risk” adı verilen, üretilen mal ve hizmetlere talebin riskini ifade eden temel bir kavram vardır. Yatırımcıya “kârlar bana, zararlar kamuya”

mantığıyla, iş hacmine ilişkin baştan teminat verilmesi tümünden yanlıştır. Aynı şekilde döviz kuru oynaklığı bilinirken, döviz kurlarının artması halinde Hazine'nin gelirlerinde paralel bir artışın söz konusu olmayacağı ortadayken, verilen döviz cinsi fiyat garantileri de hepten yanlıştır. Üstelik Covid-19 salgınını mücbir sebep kabul ederek İstanbul Havalimanı'nın kira ödemelerinin faiziyle birlikte 2024'e kadar ertelenmesine karar verilirken; Avrasya Tüneli, Osmangazi Köprüsü benzerlerinde aynı uygulamanın yapılmayarak kamunun neden zarara uğratıldığıının hesabı sorulmalıdır.

Bu projeler için proje sözleşmelerinin ayrıntısıyla incelenmesi, sözleşme şartlarının kamu çıkarı gözetilerek yeniden düzenlenmesi en doğru adım olacaktır. "Söke söke alırlar" beyanlarında bulunanlar da cevabını alacaktır.

Türkiye Varlık Fonu: Bir kere bu yapı, "ülke varlık fonu" uygulamalarına ters bir şekilde, ülkenin varlıklarının ve gelir kaynaklarının yönetilmesine yönelik bir pratiğe sahip değildir. Tam aksine, portföyüne Ziraat Bankası, THY, BOTAŞ benzeri kamu kuruluşlarını katarak, sorumsuz bir borçlanma mekanizması işlevi görmektedir. Örneğin, 2021 Mart'ında %95 hazine garantisiyle Citibank ve ICBD bank liderliğinde 1 milyar 250 milyon avro borçlanmaya gidilmiştir. Türkiye Varlık Fonu bünyesindeki 23 şirket ve 2 lisans hakkının çoğu Sayıştay denetimi dışındadır. Kuruluşlarından beri Türkiye Varlık Fonu'nun ne işlev gördüğü kamuoyu tarafından bilinmemekte, Cumhurbaşkanı sabit kalmak üzere yönetimi sürekli değişmektedir. Toplumsal muhalefetin, özellikle siyasi partilerin Türkiye Varlık Fonu'nun tasfiye edileceğini, tüm hesaplarının incelenerek kamuyu zarara uğratanlardan hesap sorulacağını bir an önce deklare etmeleri doğru olacaktır. Nasıl bugün Malezya hükümeti 1MBD ülke fonu yolsuzluluğu nedeniyle Deutsche Bank'ı, J.P. Morgan Bankası'nı dava ediyorsa, aynı akıbetin Citibank benzerlerini de beklediği bilinmelidir.

Kamunun Dış Borçları: Türkiye'nin dış borçlarının GSMH'ye oranı giderek yükselmekte, bu önümüzdeki yıllarda borç servislerinin giderek daha zorlaşacağını göstermektedir. Önümüzdeki 5 yılda 60.6 milyar dolar merkezi yönetim dış borç ödemesi yapılacaktır. Bunun 19.3 milyar doları faiz ödemesidir. ABD'nin 5 yıllık tahvil faizlerinin %0.72, Almanya'nın 5 yıllık faizlerinin %0.72, İngiltere'nin 5 yıllık tahvil faizlerinin %0.28 olduğu bir konjonktürde bu aşırı bir borç yüküdür. Nitekim Türkiye'nin 5 yıllık tahvil faizleri %5.16'dır. 2021 yılında gerçekleşen 3.5 milyar dolarlık yurt dışı tahvil satışının 5 yıllık yarısı %4.75, 10 yıllık yarısı %5.875'ten satışa çıkarılmış ve yatırımcıyı %4.90 ve %5.95 getiri sağlayacak bir şekilde alıcı bulmuştur. Bunlar çok yüksek faiz yükleridir. Bir ülke zorlanarak da olsa bu borçları ödese, bu kendi yurttaşlarının refahı pahasına adil olmayan bir yükü gerçekleştirecektir. Bu kadar faiz ödemenin hakkaniyetli olmadığı üzerinden harekete geçilmelidir.

Birleşmiş Milletler Genel Kurulu, UNCTAD'ın hazırladığı çerçevede, bir hükümetin makroekonomik politikaları doğrultusunda borçlarını yeniden yapılandırma hakkını kabul etmiştir. (United Nations Resolutian Adapted by the General Assembly on 10 September 2015.) Burada "sürdürülemez borç" süreci de işletilebilir. Hatırlanırsa ilk yazımızda açıkladığımız bu kavram hükümetlerin sağlık, eğitim gibi temel insan

03.08.2021

hakları yükümlülüklerinin veya kamusal altyapı yatırımlarının yanısıra kalkınma için gerekli programlarını aksatmadan geri ödenemeyecek borçlar için devreye sokuluyordu. Muhalefet partilerinin bu doğrultuda pozisyonlarını açıklamaları, toplumsal muhalefet bileşenleri ve halk tarafından talep edilmelidir.

Borçların yeniden yapılandırılması süreci, “128 milyar nerede?” soruşturması ile paralel yürütülmelidir. Bu noktada sistem partilerinin cesur adımlar atmasının zorluğu göz önüne alınırsa, sosyalistlere büyük sorumluluk düşmektedir.

Dünya ortamı da özellikle GOÜ'lerin ağırlaşan borç yükleri, aksayan kalkınma projeleri düşünüldüğünde borç yeniden yapılandırmaları için çok elverişlidir. Bu konunun tartışılması ve borç denetim komitelerinin oluşumu ayrı bir yazının konusu olacaktır.

Esfender KORKMAZ

Halk "yolsuzluk arttı" diyor

3 Ağustos 2021 Salı

AKP kuruluşunda "3Y" (yolsuzluk-yoksulluk ve yasaklarla mücadele) parolasını kullandı. Oy topladı. Aynı halk bugün farklı düşünüyor.

Metropoll Araştırma'nın Haziran 2021 tarihli Mayıs Araştırma anketine göre;

* Dört kişiden üç kişi (yüzde 73,3) Türkiye'de yolsuzluğun arttığını düşünüyor. (Artmadı diyenlerin oranı yüzde 22,1 de kalıyor.)

* AKP'ye oy veren seçmenlerin yarısı yolsuzluğun arttığını düşünüyor.

* Cumhuriyet İttifakı MHP'ye oy verenlerin yüzde 71,9'u yolsuzluğun arttığını düşünüyor.

Yolsuzluk alanında uygulamada ve yabancı menşeli raporlarda, Türkiye ile ilgili tenkitler var.

Sayıştay 2018 yılı raporu basında yer aldı. Bu raporda; *"Kamuda Hizmet dışında kullanılmak üzere yabancı menşeli araçlar kiralandı; belediyelere ait yerler ihalesiz verildi; Yardım yapılan Dernek ve vakıfların faaliyetlerine ilişkin herhangi bir bilgiye yer verilmedi; Bazı karayolu ihalelerinde devlet zarara uğratıldı; Maliye'de 'iç kontrol' yapılmadı, Özel hastanelerde hasta ya da yıllık izinde gözükken doktorlar ameliyat yaptı ve bu işlemler Sosyal Güvenlik Kurumu'na (SGK) fatura edildi."* deniliyor.

Avrupa Birliği raporlarında, 2002 yılında AB'ye uyum gerekçesiyle çıkarılan Kamu ihale kanununun, 2019 yılına kadar 50'si kanun ve gerisi kararname olmak üzere 186 kez değiştiği tenkit edildi. Şubat 2019 ayındaki Avrupa Parlamentosu (AP) Dış İlişkiler Komitesi'nde Türkiye raporunda Türkiye'de yolsuzluğun birçok alanda yaygın olduğu vurgulandı ve bir önceki raporda yer alan uyarılar hatırlatıldı.

OECD (Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı) 2019 Nisan sonuna yabancı kamu görevlilerine rüşvet konusunda; *"Türkiye'nin sürekli olarak OECD Rüşvetle Mücadele Sözleşmesinde belirtilen kilit hususlara uymaması ve yurt dışı rüşvetle mücadele kanunlarını uygulamaması nedeniyle ve Ekim 2019'a kadar herhangi somut adım atılmaması durumunda Rüşvetle Mücadele Çalışma Grubu 2020 yılında Ankara'ya üst düzey bir heyet gönderecektir."* şeklinde uyardı.

Öte yandan "**Türkiye'de yolsuzluğa karşı halkın tepkisi zayıf kalıyor**" şeklinde yaygın bir kanaat var. Söz gelimi TÜSİAD tarafından yaptırılan "**İş Dünyası Bakış Açısıyla Türkiye'de Yolsuzluk**" araştırmasından ortaya çıkan bir sonuca göre, birçok insan Türkiye'de yolsuzluğu bildiği halde ihbar etmiyor veya pasif kalıyor. ("*İş Dünyası Bakış Açısıyla Yolsuzluk: Algı ve Politika Önerileri, 2020*")

Bu araştırma için işletmeler nezdinde yapılan anketlerde, yolsuzluğu ihbar etmem diyenlerin yüzde 60'lık kısmı, neden ihbar etmediklerinin gerekçelerini şöyle sıralıyor;

- * Yasal bir ihbar mekanizması yok (yüzde 30)
- * Sonuç vermez (yüzde 12)
- * Uğraşmak istemem (yüzde 5)
- * Ödüllendirildiğim bir sistem yok (yüzde 7)
- * Kimliğimin ifşa edileceğinden çekinirim (yüzde 6)
- * Bugün bana yarın sana diye düşünürüm (yüzde 1)

Nereden bakarsak bakalım Türkiye'de yolsuzluk aleniyet kazandı. Halkın yolsuzluk kanaatinin aleniyet kazanmasında, **siyasette yapılan popülizm** etkili oldu.

Popülizm; siyasilerin iktidar olabilmek için verdiği tavizler ve siyasi iktidarların da seçim ve referandum aşamalarında oy toplamak için başvurdukları bir nevi seçmenlere verilen rüşvetlerdir. Popülizm yolunda siyasi iktidarlar, millî ve manevi değerleri, kamu kaynak ve imkanlarını taraftar kazanmak için istismar eder. Popülizm de geniş anlamda bir yolsuzluktur

Birçok düşünür, bulunduğumuz yüzyılı popülizm çağı olarak yorumlamaktadır. Freedom House 2017 raporunun başlığı "**Popülistler ve Otokratlar: Küresel Demokrasiye Karşı Çifte Tehdittir**" diyor. Ben de bu yoruma katılıyorum ve ilave olarak Türkiye'de ekonomide oluşan derin göçükte baş nedenin popülizm olduğuna inanıyorum.

İbrahim Kahveci

Kaynakların kıt olduğunu hatırladınız mı?

İktisat biliminin temel kuralıdır: Kaynaklar sınırlıdır ama ihtiyaçlar sınırsızdır. Kıt kaynaklarla sınırsız ihtiyaçların giderilmesi bilimdir iktisat.

Kaynakların kıt-sınırlı olduğunu herkes kendisinden bilir. İster sabit gelir olsun, isterse teşebbüs geliri olsun ya da yardım geliri olsun sınırlı bir gelir vardır. Hatta devletin de gelirleri sınırlıdır.

Ben istediğim kadar para basarım deseniz de sınırlı kaynaklara sahipsinizdir. Para bastığınızda fiyatlar artacağı için o fazladan basılan para ile her istediğinizi alamazsınız.

Bu kadar teorik bilgi yeterli. Şimdi bizim ne yaptığımıza bakalım.

Büyük ülkeyiz.

Son 20 yılda çağ atladık.

Uçuyoruz, süper gücüz hikayelerini bakalım ihtiyaçlarda nasıl kullanmışız?

THK uçaklarının uçuşu için 4 milyon dolar lazımmış. Ama kıt kaynaklardan bulamadık.

Tank-Palet Fabrikası için 50 milyon dolar yatırım lazımmış. Ama kıt kaynaklardan bulamadık.

Yol yapacaktık ama kıt kaynaklardan devlet para bulamadığı için Hazine garantili müteahhitlere yaptırıldı.

Köprü yapacaktık ama kıt kaynaklardan devlet para bulamadığı için Hazine garantili müteahhitlere yaptırıldı.

03.08.2021

FSM Köprüsünü 120 milyon dolara (Bugünkü değer 480 milyon dolar) yapan devlet, YSS Köprüsünü 3,5 milyar dolara müteahhide yaptırdı. Ve üstüne de 6 milyar dolar Hazine garantisi verdi.

FSM Köprüsünü yapan Japon firmanın 1,2 milyar dolara yaptığı Osmangazi Köprüsüne 13 milyar dolar Hazine garantisi verildi. Osmangazi Köprüsünü de yine Hazine garantili müteahhitler işletiyor tabii.

2012-13 yıllarında adeta para akan ülkemizde (iki yılda toplam 144 milyar dolar yabancı sermaye geldi) para yok diye Hazine garantili müteahhitlere gerekli ve gereksiz (acil ihtiyacı düşük) ihale üstüne ihaleler verildi.

Ve şimdi dışarıdan para gelmiyor ama biz bu müteahhitlere her yıl on milyarlarca lira ödüyoruz. Çünkü verilen Hazine garantileri dolmuyor, yetişmiyor.

Ama durun...

Daha bitmedi...

Mesela yangın söndürmeye uçak alamıyoruz ama ille de Kanal İstanbul diyoruz. Yangını söndüremiyoruz ama inadına Kanal İstanbul yaparız diyoruz.

Mesela 4 milyon dolar bulamıyoruz ama Akyazı-Kurtköy arasını işleten Cengiz-Limak ikilisine 7 yıl ek işletme süresi verip 4 milyar dolar kıyak yapabiliyoruz. Neymiş efendim, yapım maliyetleri artmış. İyi ama o zaman neden ihale diye bir şey var.

Anlayacağınız bizim **kıt kaynak teorimiz millet ve ülkemiz için geçerli.**

Hazine garantili müteahhitlerimiz için kıt kaynak teorimiz işlemiyor. Onlara kaynaklarımız nerede ise sınırsız.

İyi ama bunun da bir faturası, toplumsal maliyeti olmayacak mı? Bugün yanan ormanlarımız bunun bir faturasıdır ama asıl fatura daha büyük...

Siz gençleri düşünün. Gelecek kuşakları düşünün. İşte onların geleceğini asıl bu üç-beş Hazine garantili müteahhide sattık.

Asıl felaket burasıdır.

Asıl tehlike burasıdır.

Asıl karanlık gelecek burasıdır.

Asıl yıkım burasıdır.

GELİR TRANSFERİ

03.08.2021

Efendim son 12 aylık ihracatımız 200 milyar dolar sınırını aştı. Hep beraber sevinelim...

Bu uğurda iç talebin kısıldığını, tüketimin azaltıldığını da unutmamalım. Ama daha önemlisi şudur: Ne maliyete üretiyorsun ve ne fiyata satıyorsun?

Yani bir değer mi kazanıyorsun, yoksa ülkenin değerlerini dışarıya mı aktarıyorsun?

Asıl soru burada.

Bir zamanlar Sanayi ve Teknoloji Bakan Yardımcısı Prof. Dr. Davut Kavranoğlu'nun TİM İnovasyon toplantısında konuşması vardı: **“Daha çok limon, daha çok hıyar satarak kalkınma olmaz”**

Bu cümle hepimize atasözü olsun...